

Redd Barnas familieaktiviteter – med bibliotek som arena

Melina Røe og Rebekka Bruteig

Postadresse: Dragvoll allé 38B, 7049 Trondheim
Besøksadresse: Dragvoll allé 38 B, 7049 Trondheim
Telefon: 918 97 727

E-post: kontakt@samforsk.no
www.samforsk.no

Foretaksnr. NO 986 243 836

NTNU Samfunnsforskning AS
Avdeling Mangfold og inkluring
Februar 2026

ISBN: 978-82-7570-806-7 (web)

Foto i rapport: Alle er tatt av forfatterne. Plakater som er avbildet er laget av Redd Barna eller biblioteket.

Forord

Denne rapporten presenterer resultatene fra evalueringen av Redd Barnas aktivitetstilbud primært ved Buran bibliotek, og sekundært i forbindelse med oppstarten ved Saupstad bibliotek. Evalueringen er gjennomført på oppdrag for Redd Barna og foregikk høsten 2025.

Evalueringen bygger på intervjuer med ansatte i Redd Barna og ved bibliotekene, frivillige i Redd Barna og nøkkelpersoner i kommunens arbeid med barn og unge. Vi har også deltatt på familieaktiviteter og snakket med foreldre og barn om deres erfaringer med tilbudet. Vi takker for alle innspill.

Vi vil takke Redd Barna for oppdraget og for godt samarbeid gjennom prosjektperioden. Vi håper rapporten vil være et nyttig bidrag i det videre arbeidet med å utvikle familieaktiviteter, også for andre biblioteker og frivillige aktører som driver eller ønsker å starte opp fritidsaktiviteter for barn og unge.

Forfatterne er ansvarlige for innholdet i denne rapporten. Berit Berg (NTNU Samfunnsforskning) har vært kvalitetssikrer.

Trondheim, 19. februar 2026

Melina Røe og Rebekka Bruteig

Innhold

1.	Redd Barnas arbeid med familieaktiviteter	7
	Formålet med evalueringen og forskningsspørsmål.....	8
	Metoder og datagrunnlag.....	9
	Intervjuer med nøkkelpersoner.....	9
	Deltakelse på familieaktiviteter og samtaler med barn og foresatte	10
2.	Bakgrunn og kontekst for familieaktivitetene	11
	Barns deltakelse i fritidsaktiviteter og frivillighet i Norge	11
	Frivillighetens rolle i lokalsamfunn	12
	Fellesskap og inkludering.....	13
	Bydelene og områdesatsinger som kontekst.....	14
	La'mosatsinga som grunnlag for nyskaping og aktivitet	14
	Trondheims første områdesatsing: Områdeløft Saupstad-Kolstad	15
	Bibliotek som samfunnsaktør	15
	Buran bibliotek – et nytt og annerledes bydelsbibliotek	16
	Saupstad bibliotek – en sentral plass i bydelen.....	17
3.	Erfaringer med Redd Barnas familieaktivitet	19
	Samarbeidet mellom Redd Barna og Buran bibliotek	19
	Biblioteket som et sted å være	21
	Organiseringen av familieaktiviteten	22
	Matsservering som sentralt element	24
	Rekruttering og organisering av de frivillige	25
	Barn og foreldre sine opplevelser av familieaktiviteten	27
	Familieaktivitetens betydning i bydelen	29
4.	Erfaringer fra oppstart ved Saupstad bibliotek	31
5.	Diskusjon	35
	Barnefamilienes perspektiver	35
	En sosial møteplass	35
	Samarbeidet mellom Redd Barna og biblioteket.....	36
	Bibliotekets rolle	37
	Redd Barnas rolle og betydning	38
	Redd Barnas arbeid med inkludering.....	38
	Lokalsamfunnets rolle og engasjement	39

Overførbarhet.....	40
6. Oppsummering og anbefalinger	43
Oppsummerende punkter	44
Betydningen av familieaktiviteten	44
Biblioteket som arena.....	44
Redd Barna som aktør og de frivilliges innsats	44
Overførbarhet	45
Anbefalinger for etablering av familieaktiviteter.....	45
Referanser.....	46

1. Redd Barnas arbeid med familieaktiviteter

Politisk påvirkningsarbeid står sentralt i Redd Barnas arbeid. Dette gjøres gjennom å jobbe for rettigheter til barn og unge i lavinntektsfamilier samt fremme barns deltakelse og inkludering (Redd Barnas strategi 2025-2027).

Redd Barna Norge ble stiftet i 1946, og er en del av den internasjonale organisasjonen Save the Children som har over 24.000 ansatte i over 100 land. Redd Barna er en medlemsstyrt rettighetsorganisasjon som er livssynsåpen og partipolitisk uavhengig. Redd Barnas verdier bygger på FNs konvensjon om barnets rettigheter og menneskerettighetserklæringen. Ifølge strategien for 2025-2027 skal Redd Barna bidra til å sikre at barn og unge har tilgang til utdanning, har en trygg og fredelig barndom, støtte barn i kampen mot miljøødeleggelser, påvirke styresett og bekjempe familiefattigdom. Å bekjempe fattigdom og å redusere ulikhet i samfunnet er av høy prioritet, både globalt og nasjonalt.

Siden 2019 har Redd Barna arbeidet med å etablere ulike møteplasser og aktiviteter for barnefamilier over hele Norge. Gjennom ulike aktiviteter arbeider de særlig med inkludering av barn og unge gjennom fritidsaktiviteter i deres nærmiljø. Møteplassene skal fremme trygge aktiviteter og lek, gode minner, nettverk og tilknytning til lokalsamfunnet. Dette kan igjen styrke barn og unges muligheter til deltakelse i samfunnet, uavhengig av bakgrunn. Redd Barna ønsker at møteplassaktivitetene skal bidra til å bekjempe utenforskap og fremme inkludering både på individ- og gruppenivå gjennom aktiviteter og på samfunnsnivå gjennom nasjonal og lokalpolitisk påvirkning og kunnskapsformidling¹.

Primærgruppen i Redd Barnas arbeid er barn som står i fare for å oppleve utenforskap, særlig de som lever i familier med vedvarende lavinntekt. For å unngå økt stigmatisering av den gruppe som allerede møter mange utfordringer i sin hverdag, skal møteplassene være åpne for alle barn. For å nå ut med informasjon til primærgruppen, samarbeider Redd Barna med en rekke aktører: skoler, barnehager, Nav, matsentraler, fritidsklubber og andre frivillige organisasjoner for å nevne noen.

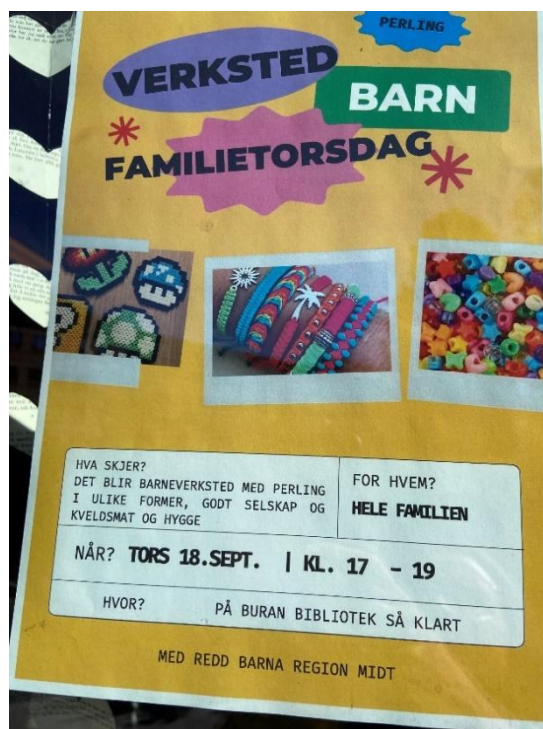
Arenaer for aktivitetene er mange, og en aktuell arena er biblioteket. Redd Barna region Midt har siden 2023 arrangert månedlige møteplasser for barnefamilier i tett samarbeid med Buran bibliotek, på Lademoen i Trondheim. Hovedmålet med aktiviteten er å sikre barns rett til lek og fritid ved å tilby inkluderende aktiviteter, og bidra til å skape inkluderende lokalsamfunn der barn og deres familier kan samles. Aktiviteten er gratis og åpen for alle, slik at alle barn kan delta uavhengig av foreldres økonomi og bakgrunn. Den foregår på ettermiddag og det serveres litt mat, noe som gjør det lettere for barnefamilier å komme rett etter barnehage, skole eller SFO.

---

¹ Hentet fra Redd Barnas veileder for ansatte i møteplassaktiviteter, oppdatert 08.04.2025.

Hovedmålgruppe er barn i alderen 3 til 12 år og deres familier. Den primære målgruppa for aktivitetstilbudet er barn i familier med lavinntekt, og sekundært alle barnefamilier i området.

De som planlegger og arrangerer Familietorsdag er frivillige fra Redd Barna, som i hovedsak kommer fra samme bydel. Det er en gruppe som varierer mellom fem til ti voksne, der én har ledelsesansvar og én har økonomiansvar. De planlegger aktivitetene som skal gjennomføres og hvilken mat som skal serveres. De er kreative og eksperimenterer litt rundt hvilke aktiviteter som skal tilbys. De har spesielle tema som sommerfest, halloween eller karneval, men også kvelder med fokus på ulike typer håndverksaktiviteter. Det legges vekt på barnas uttrykte ønsker til aktiviteter.

Deltakelsen i familieaktivitetene ved Buran bibliotek har variert fra 20 til 40 barn per gang (aktiviteter i parken utenfor biblioteket har hatt inntil 100 barn), i tillegg til foresatte. Det kommer stadig nye familier, samtidig som mange kommer igjen måned etter måned. Barna har gitt uttrykk for at de setter stor pris på aktivitetene og spør ofte de ansatte på biblioteket når neste «fest» skal være.

Formålet med evalueringen og forskningsspørsmål

Formålet med denne evalueringen er å undersøke hvordan aktivitetstilbudet fungerer for barna og familiene som er i målgruppa for aktivitetene, men også for samarbeidspartnere med sikte på læring og overførbarhet. I et tilleggsoppdrag til evalueringen fikk vi følge oppstarten av en tilsvarende familieaktivitet ved Saupstad bibliotek (på sørsida) høsten 2025. Erfaringer fra oppstarten er tatt inn som et supplement i denne rapporten. Evalueringen har samlet sett tatt for seg flere aktørers erfaringer og perspektiver på hvordan aktivitetstilbudet fungerer.

Det er disse forskningsspørsmålene som har vært i fokus for evalueringen av familieaktivitetene:

- ★ Hva synes barn og foreldre om familieaktivitetene, og hvilken verdi har det for dem?
- ★ Hvordan fungerer samarbeidet mellom Redd Barna og biblioteket, og hva er suksesskriterier og fallgruver i samarbeid om aktivitetene?

- ★ Hva er sentrale elementer for å få til et vellykket aktivitetstilbud for både samarbeidspartene og deltakende barnefamilier - og er det overførbart?

Som det kommer frem i spørsmålene, er barnefamiliene, biblioteket og Redd Barna særlig relevante aktører. Gjennom å undersøke deres erfaringer, har vi fått et inntrykk av forutsetningene som må være på plass for å få til et vellykket aktivitetstilbud, og hvilke utfordringer man kan møte i arbeidet. Basert på dette vil vi også si noe om hva som skal til for at et slikt aktivitetstilbud, som på Buran bibliotek, kan starte opp og fungere godt andre steder. Utprøvingen av familieaktiviteten ved Saupstad bibliotek som foregikk på tampen av evalueringsperioden, ga en god innsikt i hvordan man kan overføre og implementere en aktivitet til et annet bibliotek som har andre rammer og kontekst.

Metoder og datagrunnlag

For å evaluere aktivitetstilbudet til Redd Barna, gjennomførte vi en kvalitativ studie med intervjuer, deltakelse i aktiviteter og observasjon. Flere relevante aktører ble intervjuet. Vi deltok på to familietorsdager ved Buran bibliotek, for å observere hvordan aktiviteten foregikk, og for å snakke med foreldre og barn om tilbudet. Datainnsamlingen ved Buran ble gjennomført fra september til desember 2025. Oppdraget ble forlenget med en måned for at vi også skulle følge oppstarten i en tilsvarende aktivitet ved Saupstad bibliotek i Trondheim. Vi deltok derfor på én test av en aktivitet ved Saupstad bibliotek i desember og gjorde ferdig datainnsamling der i januar 2026. Selv om Saupstad ble innlemmet i denne evalueringen, er det primært datainnsamlingen knyttet til familieaktiviteten på Buran bibliotek som er hovedkilden i denne rapporten. Vi har også fått tilgang til interne evalueringer og strategidokumenter fra Redd Barna og lest relevante artikler og rapporter om frivillighet og deltakelse i fritidsaktiviteter blant barn og unge.

Intervjuer med nøkkelpersoner

Vi hadde flere møtepunkt og samtaler med representanter for Redd Barna og uformelle samtaler med andre underveis. Det ble gjennomført sju intervjuer med disse aktørene: Hovedkontakt for aktivitetstilbudet ved Redd Barnas regionskontor, frivillige ved aktivitetstilbudet på Buran, avdelingsledere ved to bibliotek og en bibliotekansatt, og to aktører innen kommunens områdesatsing og satsingen særlig rettet mot barn og unge i området. Alle var individuelle intervjuer, unntatt intervjuet med de frivillige. Begge forskerne deltok på alle intervjuene, og det ble skrevet notater underveis. Det ble gjort opptak der det var praktisk mulig. I tillegg til de formelle intervjuene ble det i forbindelse med deltakelse i testarrangementet på Saupstad gjennomført uformelle samtaler med frivillige og den bibliotekansatte på Saupstad.

Under intervjuer med ansatte og frivillige ved Redd Barna og bibliotekene, var disse temaene sentrale:

- Oppstart av aktiviteten – hvorfor og hvordan ble det opprettet?
- Hvordan fungerer samarbeidet mellom bibliotek, frivillige og initiativtakere i Redd Barna – og hvordan har det utviklet seg?
- Hvem er målgruppa, hvem deltar, og er tilbudet åpent og tilgjengelig for alle?
- Aktiviteter og organisering av tilbudet – hvordan organiseres de frivillige, selve aktivitetene og arbeidsdeling?

Gjennom ulike spørsmål med utgangspunkt i disse overordnede temaene, fikk vi innblikk i de involvertes erfaringer med å drive aktivitetstilbud, og perspektiver på samarbeid mellom bibliotek og Redd Barna som frivillig organisasjon.

Intervjuene med to personer som er involverte i områdesatsinga på Lademoen var viktige for å få et helhetlig bilde av bydelen, hvem barnefamiliene i området er og hvilke tiltak som rettes mot disse mer generelt. Vi så også på hvordan familieaktiviteten fungerte ved siden av andre aktiviteter som foregår i området.

Deltakelse på familieaktiviteter og samtaler med barn og foresatte

I tillegg til intervjuer deltok forskerne på to familietorsdager, der den ene var en temafest og den andre et verksted med diverse håndarbeid. Det gjorde at vi fikk innblikk i to veldig forskjellige typer aktiviteter, og hvordan de ble løst på ulik måte. Vi fikk innblikk i hvem som kommer på aktivitetene, og vi fikk snakket med flere barn og foreldre. Vi spurte for eksempel barna om de hadde vært der før, om hvilke aktiviteter de likte å være med på og om de kjente andre som var med på aktiviteten. Foreldrene ble spurt om det samme, i tillegg til spørsmål om hvordan de fikk vite om Familietorsdag, hvordan det passet inn i hverdagen deres, hvorfor de ville delta på aktiviteten, og om det var noe som de tenkte kunne vært annerledes. Vi noterte observasjoner og hovedpoenger fra samtaler med familiene underveis i aktivitetene, samt diskuterte erfaringene mellom oss forskere kort tid etterpå.

En forsker deltok også på en test av en aktivitet på Saupstad i desember. Det ble tatt notater av samtaler og observasjoner av ulike deltakere på aktiviteten: barn i aktiviteter, foreldre/besteforeldre, frivillige og ansatte ved biblioteket. Dette var viktig for å utvide forståelsen av den konteksten aktivitetene foregikk i. Gjennom å se på to bibliotek og to måter å løse familieaktiviteten på, ble det en god mulighet til å sammenligne dataene vi hadde fra den opprinnelige konteksten (familieaktiviteten ved Buran bibliotek) med erfaringene på Saupstad.

2. Bakgrunn og kontekst for familieaktivitetene

Dette kapitlet beskriver grunnlaget for arbeidet med inkludering av barn og familier og frivillighetens rolle i fritidsaktiviteter for målgruppa. Vi viser også betydningen av nettverk og fellesskap, og beskriver satsingene i bydelene og bibliotekets rolle i lokalsamfunnet.

Barns deltakelse i fritidsaktiviteter og frivillighet i Norge

I FNs konvensjon om barns rettigheter (Barnekonvensjonen), poengterer artikkel 31 barns rett til fritidsaktiviteter slik:

Art. 31.

1. Partene anerkjenner barnets rett til hvile og fritid og til å delta i lek og fritidsaktiviteter som passer for barnets alder og til fritt å delta i kulturliv og kunstnerisk virksomhet.

2. Partene skal respektere og fremme barnets rett til fullt ut å delta i det kulturelle og kunstneriske liv og skal oppmuntre tilgangen til egnede og like muligheter for kulturelle, kunstneriske, rekreasjons- og fritidsaktiviteter.

Barn har, uansett bakgrunn, rett til fritid og å delta i fritidsaktiviteter som passer barnets alder. *Fritidserklæringen* følger opp barnekonvensjonens artikkel 31, og startet i 2016 som et samarbeid mellom regjering, ulike råd, KS, og en rekke frivillige organisasjoner. Erklæringen forplikter partene til å jobbe aktivt for barns deltakelse i fritidsaktiviteter. Den ble re-signert i 2022 av en rekke departementer og interesse- og brukerorganisasjoner. Et av fokusområdene i 2024/2025, handler blant annet om å bidra til å få på plass gode samarbeid mellom frivilligheten og kommunene², noe aktivitetstilbudene til Redd Barna er et eksempel på.

En kunnskapsoppsummering av barn og unges deltakelse i fritidsaktiviteter viser at det er forskjeller i barns deltakelse etter kjønn, minoritets- eller majoritetsbakgrunn, funksjonsnivå og sosioøkonomisk status, og den viser også at det er variasjoner innad i storbyer, etter levekår i bydeler (Arnesen & Hansen, 2024). Familieøkonomi, fritidsaktiviteters konkurransefokus, manglende foreldreinvolvering, tilgang på ledere eller tilgang på egnede lokaler er barrierer frivillige organisasjoner trekkes frem som utfordringer i arbeidet med inkludering av barn og unge. Arnesen & Hansen (2024) poengterer også at samspillet mellom skole, frivillighet og lokale myndigheter bidrar til å rekruttere unge fra familier med dårlig råd og med minoritetsbakgrunn. Seland og Andersen (2020) finner at det er en tendens at

---

² <https://www.bufdir.no/prosjekter/fritidserklaringen/>

ungdommer med: «relativt få sosioøkonomiske ressurser hjemme og blant dem som er mest utilfreds med egen helse, eller som i størst grad er utsatt for vold eller mobbing eller begår regelbrudd», er de som deltar i fritidsklubber. Haraldsvik og Wold (2023) har i en rapport om fritidsklubber for ungdom vist at kontinuitet i tilbudet er viktig (det vil si at tilbudet er aktivt over tid), men at dette er utfordrende av flere grunner, blant annet uforutsigbar økonomi, tilgang på frivillige, og tilgang på egnede lokaler. Det er også gjort studier på unges deltakelse i aktiviteter i bydeler som er satsingsområder, sammenlignet med bydeler som ikke er satsingsområder (Eimhjellen et al., 2023). De ser blant annet at nye fritidsaktiviteter som ble etablert under ulike områdesatsinger i Oslo, har hatt utfordringer med å fortsette etter avslutning av satsingene, både med tanke på å videreføre engasjement og økonomisk støtte. Rapporten peker også på at det trengs mer kunnskap om frivillige aktørers rolle i områdesatsinger, hva som fungerer og ikke i samarbeidet med lokalbefolkning og kommunen (ibid.)

Frivillighetens rolle i lokalsamfunn

Frivillighetsbarometeret 2025³ viser at 61 % av befolkningen har deltatt i frivillig arbeid i løpet av det siste året. Å oppleve selv å være til nytte og ønske om å bidra til frivillighetens samfunnsverdi, er de to viktigste grunnene til å være frivillig. Samtidig er det en nedgang i rapportert motivasjon på bakgrunn av ønske om å være i et sosialt fellesskap og av personlig engasjement i en sak. Motivasjon for å delta i frivilligheten kan variere i ulike livsfaser, og det samme gjelder muligheten til å bruke mye eller lite tid til frivillig arbeid (Strømsnes et al., 2024).

Frivilligheten i Skandinavia er i stor grad knyttet til kultur- og fritidsfeltet, og særlig til barns aktiviteter (Folkestad et al., 2018). Samtidig finner Folkestad et al. (2018) endringer i den norske frivilligheten de siste tiårene, vekk fra den tradisjonelle oppfatningen av frivillighet som er preget av sterke kollektive rammer og bred sosial rekruttering. Mange sprer seg over flere frivillige organisasjoner eller initiativer, heller enn én livsvarig tilknytning til en spesifikk sak eller organisasjon. En rapport fra Fladmoe, Eimhjellen & Sivesind (2024) viser at det er kjønnsforskjeller i frivilligheten, der menns frivillige innsats har endret seg de siste årene og blitt noe lavere.

En studie om inkludering av barn og unge blant frivillige organisasjoner, fant at de organisasjonene som lykkes best med inkludering, er deltakerorienterte (med inkludering som hovedmål) - ikke primært aktivitetsorienterte (Erdvik & Ervik, 2022). De frivillige organisasjonene rapporterte at arbeidet deres var preget av målkonflikter, særlig at det er spenninger mellom å inkludere bredt og en prestasjon- og konkurranseorientering som en del aktiviteter kan ha. I tillegg kan

---

³ Frivillighetsbarometeret 2025, nettside:
<https://www.frivillighetnorge.no/rapport/frivillighetsbarometeret/frivillighetsbarometeret-2025>

høye krav til dugnadsinnsats og foreldreinvolvering være en barriere for inkludering. Økonomiske aspekter (familieøkonomi, å identifisere barn som har behov for subsidierte plasser o.l.) løftes særlig som barrierer i inkluderingsarbeidet, men også mangel på foreldreinvolvering og voksne ledere, samt tilgang på lokaler (ibid.).

Felleskap og inkludering

I kunnskapsgrunnlaget for områdesatsinga for Lademoen kom det frem at man i bydelen var opptatt av fellesskap og bydelsidentitet, men at man samtidig manglet møteplasser og aktiviteter for barn og ungdom (Henning Larsen Architects AS et al., 2022). Etablering av møteplasser rundt felles aktiviteter bidrar til fellesskap, og fellesskap i nabolag fungerer samlende (jf. Putnam, 2000). Slike fellesskap vil kunne ha integrerende funksjon (jfr. Tjora, 2018), særlig for familier som er nye i Norge eller av ulike grunner deltar på få samfunnsarenaer. Felles aktiviteter og arenaer kan gi et interaksjonspåskudd for folk som ellers ikke ville ha møttes (Henriksen & Tjora, 2013).

Nabolaget er en arena der nettverk og fellesskap (også kalt sosial kapital) utvikles og reproduseres, og dette påvirker oppvekstvilkår ved at barna gjennom ulike fellesskap kan få et større sosialt nettverk, og kan gi flere muligheter senere i livet (Grødem & Sandbæk, 2013). Grødem og Sandbæk (2013) finner at barnefamilier som bor i kommunale boliger må tenke mye på bosituasjonen og det kan være vanskelig for barna å ha med venner hjem. Derfor vil møteplasser utenfor hjemmet kunne bidra til at man kan opprettholde og utvikle nye fellesskap.

Sosial kapital i et område som er preget av trygghet og tillit kan gi positive ringvirkninger ved at det bidrar til å styrke fellesskap og sosiale bånd. Det kan påvirke nettverk og fremtiden med tanke på jobb og utdanning. Den sosiale kapitalen og bånd mellom beboerne i et nabolag henger blant annet sammen med stabilitet i befolkningen, og med engasjerte beboere og aktive organisasjoner lokalt. Det å skape og styrke relasjoner i nærmiljøet, gir høyere sosial kapital som igjen fører til mer tillit og trygghet (Røe & Bruteig, 2025).

Redd Barna har lang erfaring med å styrke nabolag og med fokus på fritidsaktiviteters rolle i dette, for eksempel «En god nabo»⁴, der Redd Barnas frivillige nettopp fungerer som en god nabo og blir kjent med flyktningfamilier som blir bosatt i nabolag. Hovedmålet der er å gjøre barn og familier kjent med deres nye nærmiljø, hjelpe til med å få barna i familiene i fritidsaktiviteter og legge til rette for at barna skal fortsette i aktiviteter etter at frivillige i Redd Barna trekker seg ut. En evaluering av En god nabo fra 2015 viste at dette var et kjærkomment tilbud, og der både foreldre og barn dro nytte av dette tilbudet. Noen utfordringer var det for eksempel knyttet til tidsaspektet og forventninger til at dette skulle være en varig

---

⁴ <https://www.reddbarna.no/bli-frivillig/aktivitet/en-god-nabo/>

relasjon, og ikke bare en hjelp og støtte i en overgang (Haugen, Paulsen og Berg, 2015). Et aktivitetstilbud, eller en møteplass som er åpent for alle barnefamilier og med fokus på å skape relasjoner og bånd i nabolaget er viktig for å styrke fellesskap, tillit og trygghet i et nabolag.

Bydelene og områdesatsinger som kontekst

Bydelene hvor Redd Barna har startet familieaktivitet i samarbeid med bibliotek, har en del levekårsutfordringer som for eksempel trangboddhet, det er stor andel innvandrerfamilier og det mangler åpne møteplasser for barn og unge. Aktivitetstilbudet foregår ikke i et vakuum, men som en del av et større arbeid. Begge bydelene er, eller har nylig vært gjennom en områdesatsing, noe som har skapt et ekstra engasjement i bydelene. Familieaktivitetens profil er at de er åpne for alle familier i bydelen, slik at barn kan delta uavhengig av sitt sosiale nettverk og familiens økonomi.

La'mosatsinga som grunnlag for nyskaping og aktivitet

Lademoen, bydelen som Buran bibliotek ligger i, ble valgt som et av områdene kommunen ønsket å utvikle gjennom en «områdesatsing». Områdesatsinger⁵ er et kommunalt virkemiddel for å motvirke opphoping av levekårsutfordringer, og er et avtalebasert samarbeid mellom stat og kommune. I kunnskapsgrunnlaget for områdesatsinga på Lademoen, kom det frem en rekke innspill om hvordan innbyggerne selv ønsket at bydelen skulle utvikles (Henning Larsen & NTNU Samfunnsforskning, 2022). Det ble særlig løftet at det er stor grad av trangboddhet for barnefamilier og få aktiviteter og møteplasser for barn og unge i bydelen. I tillegg opplevde noen utrygghet knyttet til negativ utvikling rundt rus og kriminalitet.

Områdesatsinga startet i 2022 og skal foregå frem til 2031 og går nå under navnet La'mosatsinga. Gjennom La'mosnakk og La'motreff, som består av jevnlig møter mellom offentlige instanser, innbyggere, frivillige organisasjoner og andre aktører, er det utviklet engasjement og felles forståelse for utfordringer og muligheter som finnes i bydelen. Satsinga har skapt engasjement blant beboere på Lademoen, men også fra andre hold, som kommunen og frivillige organisasjoner. Særlig har Lilleby Sportsklubb blitt en sentral aktør for barn i skolealder. Dette har oppstått etter inspirasjon fra Tøyenmodellen/Tøyen Sportsklubb som har «mål om å skape mest mulig «innenforskap» i det området i landet med størst levekårsutfordringer».⁶

---

⁵ Om områdesatsinger i Norge: https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/by_stedsutvikling/omradesatsinger_storbyer/id2900666/

⁶ Les mer på <https://www.toyensportsklubb.no/>

Lilleby Sportsklubb har aktiviteter nesten hver ettermiddag primært ved Lilleby skole⁷. Noen av aktivitetene legges til dansesalen/festsalen i biblioteket, for eksempel Streetdance og Capoeira. Dette opplever biblioteket som svært positivt, da biblioteket blir bedre kjent som aktuell arena og kan brukes av enda flere.

Det er også blitt ansatt en nærmiljøkoordinator som holder ekstra øye med barn og unge i bydelen (særlig de som kommunen ikke når), det er «Barnas Katedral» i Lademoen kirke⁸, det er et utstrakt samarbeid med Jobb i nabolaget i regi av Nav, AKKS⁹, og flere andre initiativer.

Trondheims første områdesatsing: Områdeløft Saupstad-Kolstad

Områdeløftet Saupstad-Kolstad ble igangsatt på bakgrunn av leveårsstatistikk, læringsmiljø og -resultater ved skoler, demografi og sosiale og fysiske forhold (Trondheim kommune, 2013). I området er det tett med boligblokker, mange barnefamilier, og andelen med innvandrerbakgrunn er den høyeste i Trondheim. Også når det gjelder trangboddhet for barnefamilier skårer Saupstad høyt¹⁰. I områdeløftet ble det satt som mål at bydelen skulle fremme livskvalitet og helse, at barn og unge skulle få kompetanse som styrker dem i møte med fremtidens utfordringer, at det er en bærekraftig og inkluderende bydel med gode møteplasser, og at det er mulighet for deltakelse¹¹. I den avsluttende oppfølgingsrapporten for områdeløftet (Rambøll, 2021), trekkes det frem at flere ulike aktører og innbyggere i bydelen har opplevd å bli involvert i prosessen, og at nettverk og samarbeidsfora mellom lokale aktører i området har blitt styrket. Nye nettverk mellom ulike aktører i bydelen er noe biblioteket trekker frem som noe positivt i intervju. Det er en økning i hvor mange av innbyggerne som opplever at det er gode møteplasser i 2020 sammenlignet enn 2015 (59 til 67 prosent), og en femtedel deltar i frivillig arbeid (ibid.).

Bibliotek som samfunnsaktør

Folkebibliotekloven regulerer folkebibliotekene, herunder bydelsbibliotekene, og beskriver blant annet i formålsparagrafen at de skal være en offentlig arena og uavhengig møteplass. Dette ble innført ved lovendringer i 2014. Bibliotekene har en funksjon som «third places» (Oldenburg, 1989), et sted utenom hjem og jobb, som beskrives blant annet som *nøytrale områder*, et sted der status ikke betyr noe, som

---

⁷ <https://www.lillebysportsklubb.no>

⁸ Barnas katedral tilbyr ulike aktiviteter der barn og familier inviteres inn i kirkerommet og «barn skal kunne bevege seg fritt og undre seg» (fra hjemmesiden <https://barnaskatedral-trondheim.no/>)

⁹ <https://akks.no/>

¹⁰ Levekår og folkehelse, Trondheim kommune, 2021: <https://sites.google.com/trondheim.kommune.no/levekår-og-folkehelse/innledning/>

¹¹ <https://www.trondheim.kommune.no/aktuelt/om-kommunen/annet/prosjekter-fra-a-a/omradesatsingene-i-trondheim/saupstad-kolstad/>

har en lavterskel-profil og er tilgjengelige for alle. Samtidig har det vært diskusjoner om bibliotekene faktisk er uavhengige, nøytrale arenaer (Koizumi & Larsen, 2023). Bibliotekene er i utvikling, som endringene i formålsparagrafen er et eksempel på, og Audunson (2017) argumenterer for at bibliotekene har fått en ny mening, særlig gjennom digitaliseringsprosessene de siste årene, og at bibliotekenes rolle som institusjoner for offentlighet er viktigere enn før. Inkludering og arbeid med integrering av minoriteter, er også en viktig del av bibliotekarenes profesjonsetikk (Koizumi & Larsen, 2023). Det å ha et trygt sted som en lett kjenner tilhørighet til, kan bidra til integrering av minoriteter slik som flykninger (Akter & Bhattacharjee, 2025).

Buran bibliotek – et nytt og annerledes bydelsbibliotek

I oppstartsfasen av områdesatsinga på Lademoen, ble det lansert at det skulle komme et bibliotek i området, noe som ble tatt varmt imot. Først oppstod det som et testbibliotek i 2022, og etter kort tid ble det etablert som et fast bibliotek. Det ble plassert sentralt i bydelen, i et nedlagt helse- og velferdssenter som ligger ved et park- og aktivitetsområde som brukes av barn og familier. Bygget huser også et kunstnerkollektiv, noen av tilbudene til Sjiraffen kultur og kompetansesenter¹² og har lokaler som nyttes av andre aktører til for eksempel Streetdance via Lilleby Sportsklubb.

Avdelingsleder på biblioteket er også avdelingsleder på Ranheim bibliotek, og de to bibliotekene har ansatte som til sammen utgjør fem årsverk. Buran er åpent hver dag unntatt søndag, og har utvidet åpningstid til klokka 19 på mandag og torsdag. Det er et bibliotek som har mange aktiviteter og oppleves som et sted «å være», ikke bare et typisk

stille bibliotek. Biblioteket beskrives av ledelse og ansatte som en lavterskel møteplass, med særlig fokus på barn og unge. Det blir brukt både som et sted å finne ro til lesing, studere eller gjøre lekser, men også et sted å møtes og være kreativ. Bydelsbiblioteket er «kommet for å bli», men vil være ute av drift et år (mars

---

¹² Sjiraffen Kultur- og Kompetansesenter: <https://www.sjiraffen.org/Kultur-og-Kompetansesenter>

2026-mars 2027) på grunn av renoveringsarbeid. Ifølge biblioteket skal de fortsette noen av aktivitetene på alternative arenaer mens arbeidet pågår.

Buran bibliotek har siden oppstart signalisert at de ønsker å være et kulturelt nav i nærmiljøet. Det er alltid gratis kaffe på en kanne som besøkende kan forsyne seg av gjennom dagen. De har flere studenter og andre som leser og jobber der daglig, det er flere som bruker pc, folk leser aviser i tillegg til at de tar imot mange barnehager og skoleklasser til lesestunder. De tilbyr også leksehjelp dersom noen ber om det. I tillegg har de et eget gamingrom.

På kveldstid har de en rekke arrangementer, noe som skiller dem fra de fleste bydelsbibliotek. Arrangementene ved andre bibliotek er sjeldnere, og da ofte som turneer på ulike bibliotek arrangert av Kulturenheten i kommunen.

Saupstad bibliotek – en sentral plass i bydelen

Saupstad bibliotek er plassert sentralt i bydelen Saupstad, som ligger sør i Trondheim. Biblioteket ligger tett på en stor grunnskole og en populær videregående skole, blant annet med en godt kjent musikklinje. Avdelingsleder er også leder for Heimdal bibliotek, et bibliotek som blir beskrevet som et mer tradisjonelt bibliotek. Heimdal er lokalisert i et industriområde og derfor ikke et naturlig møtepunkt for barn etter skoletid. Heimdal bibliotek skal etter hvert få en mer sentral plassering. Saupstad bibliotek er meråpent (ubemannet med mulighet for å låse seg inn med bibliotekkortet) og har utvidet åpningstid to kvelder i uka (til klokka 19), mandager og tirsdager.

Saupstad bibliotek har en moderne utforming med flere grupperom, store bord, sofakroker og spillrom med fire PlayStation. Dette er et populært møtested for barn og unge etter skoletid, og ofte kan de bli i 4-5 timer. Bibliotekansatte forteller at de ligger høyt på besøk: «*Vi brukes som møtested og ikke lånested*».

Biblioteket var en viktig aktør i områdeløft Saupstad-Kolstad. I den avsluttende oppfølgingsrapporten for områdeløftet ble biblioteket beskrevet som et knutepunkt i lokalsamfunnet. De samarbeider med skole- og fritidsordninger og oppleves som de er «et sted å være» for ungdom. På morgenen er det de eldre som bruker biblioteket mest, blant annet oppleves aviskroken som en fin møteplass (Rambøll, 2021).

Biblioteket har tidligere arrangert språkkafé på Heimdal filial. Da rekrutterte og organiserte biblioteket egne frivillige som drev denne aktiviteten. De innså at det var for ressurskrevende å drifte, de måtte skrive kontrakter, skaffe forsikringer mm, noe biblioteket ikke har kapasitet til. Avdelingsleder sier: «*Vi foretrekker at biblioteket er arena, så kan organisasjoner komme og drifte. Vi har jo lokalene, så det er fint at de blir fylt med innhold*».

Biblioteket beskriver at det kan være vanskelig å nå ut til befolkningen med arrangementer osv. De legger ut informasjon på bibliotekets hjemmeside og Facebook, men de opplever at det ikke er mange i lokalbefolkningen som følger dem der. De henger opp plakater i nærområdet, men det er litt tilfeldig hvem som møter på arrangement. De er derfor avhengige av frivilligheten eller informasjon sendt ut via skolen.

3. Erfaringer med Redd Barnas familieaktivitet

Vårt erfaringsgrunnlag er basert på intervjuer og deltakelse på familieaktiviteter. I tillegg har vi gått gjennom relevante dokumenter og et utvalg av litteratur. Størsteparten av datagrunnlaget omhandler aktivitetstilbudet ved Buran bibliotek. Vi vil beskrive funn knyttet til temaområdene *samarbeidet mellom Redd Barna og Buran bibliotek, biblioteket som et «værested», organiseringen av frivillige og aktivitetene, og foreldre og barns deltakelse og opplevelse av familieaktivitetene*. Til slutt ser vi på familieaktivitetens betydning i bydelen.

Ifølge Redd Barnas representanter er hovedformålet med aktiviteten å sikre barns rett til lek og fritid, jf. §31 i Barnekonvensjonen, og sikre inkludering særlig for barn som står i fare for utenforskap på grunn av fattigdom. Aktiviteten skal tilby en trygg møteplass, og der de ønsker at det er rom for å bli kjent med andre familier i nærmiljøet. Men en kjent utfordring er å nå ut til de man ønsker:

Nå har vi laget en liten brosjyre og oversatt den til forskjellige språk som kan deles ut. Vi delte ut brosjyren på et arrangement i bydelen, men heller ikke der kommer jo de som kanskje har aller mest behov. Vi har derfor gitt informasjon til barnehagene og bedt dem dele ut til foreldre, men det er jo ikke sikkert de kommer.

Når familier kommer, og flere kommer gang på gang, opplever Redd Barna at de har lykket. Det tyder da på at aktiviteten skaper hyggelige rammer og fellesskap hvor barn kan prøve ut aktiviteter, få nettverk og oppleve mestring og stolthet.

De merker at barna er harmoniske og glade når de er på aktiviteten, og de eldre barna hjelper de yngre barna. For å nå ut til alle barn har de prøvd ut ulike aktiviteter. Men «høylytte» aktiviteter er utfordrende i biblioteklokalene, noe de erfarte da de hadde snekkerverksted en gang. De forteller at aktivitetene derfor stort sett har vært litt roligere hobby-aktiviteter, som jentene typisk er mest glad i, men de ser at også gutter liker slike aktiviteter. Det er også mulig å bruke gamingrommet, noe som trekker de litt eldre barna eller søsken i familien til aktiviteten.

Samarbeidet mellom Redd Barna og Buran bibliotek

Familieaktiviteten organiseres av Redd Barna og driftes av en gruppe frivillige, *møteplassgruppen*, i samarbeid med biblioteket. Dette ble til etter en forespørsel fra Redd Barna om å samarbeide med biblioteket om en familieaktivitet. Slik beskrives oppstarten:

Jeg inviterte meg selv på kaffe hos biblioteklederen og spurte om de kunne tenke seg å samarbeide om faste aktiviteter. Ja, sa han. Og det klaffa bra med kjemien og det gikk slag i slag. Vi ble enige der og da om å prøve. Så vi hadde tre

eller fire testaktiviteter den høsten. Det kom mange, og samarbeidet var veldig fint. Og så hadde de gjort en kjempejobb i forkant. Det at vi kom var bonus, for de gjør så mye bra fra før.

Både Redd Barna og biblioteket beskriver samarbeidet som svært godt. Biblioteket opplever at mange ulike aktører tar kontakt med dem for å samarbeide, og de har samarbeidet med flere. De oppfatter Redd Barna som en seriøs aktør som det er lett å samarbeide med. De beskriver også at Redd Barna har gode strukturer for det de gjør og for gjennomføring av aktiviteten i bibliotekets lokaler. Sentrale personer ved biblioteket og Redd Barna kommuniserer godt med hverandre, og opplever at de har felles mål. Det er tydeliggjort hva som er bibliotekets ansvar og hva som er Redd Barnas ansvar. Som grunnlag for samarbeidet, har de laget en samarbeidsavtale som

beskriver ansvarsfordelingen mellom de to. Biblioteket har ansvar for å informere om arrangementene, blant annet på sosiale medier, legge til rette for aktivitet i sine lokaler og gjør seg kjent med Redd Barnas etiske retningslinjer. Redd Barna har blant annet ansvar for å planlegge og gjennomføre aktivitetene, holde orden på utgifter til aktivitetene, lære og følge opp frivillige, og gi oppdatert aktivitetsplan til biblioteket i god tid.

En forutsetning for å gjennomføre aktiviteter på biblioteket er at det er nok plass til å ha aktiviteter. Det betyr å ha plass til en mengde mennesker som man ikke vet om på forhånd, og ha bord hvor man kan organisere aktiviteter rundt. Buran bibliotek har en disk/skranke der de tar imot henvendelser og bøker som skal leveres eller gis til utlån. Her er det også kjøkkenfasiliteter som en stekeovn og kjøleskap. Dette bruker de ansatte til å varme opp rundstykker og oppbevare pålegg osv. I tillegg til dette kjøkkenet er det et større kjøkken lenger inne i lokalene hvor det kan lages varm mat.

Både Redd Barna og biblioteket roser det gode samarbeidet og forteller om engasjerte personer i nøkkelroller som viktige årsaker til at aktiviteten går såpass knirkefritt. Som en fra biblioteket uttrykker det: «Det er godt å jobbe med folk som liker å treffe mange folk, og der alle er likestilt». Ansatte ved biblioteket synes selv det er kjekt med aktiviteten, og forteller at det er fint at de er to på jobb:

Det er litt kjekt, for da kan noen passe skranken mens andre kan hjelpe til rundt omkring. Ikke at vi skal ta oss av verkstedsgreiene, men det er mer folk her generelt. Det er mer unger på gamingrommet, mer folk «all over». Og så synes vi det er artig å være med på festen. For det er jo våre folk, våre lånere.

Dette viser at biblioteket oppfatter dette som et fellesprosjekt, og at aktiviteten er integrert i bibliotekets drift.

Biblioteket som et sted å være

Biblioteket har langåpent mandager og torsdager til klokka 19, og har alltid to ansatte på jobb i det tidsrommet. De legger ofte aktiviteter til disse kveldene, og Redd Barnas familieaktivitet passer veldig godt til deres samfunnsmandat. De beskriver at de ønsker å være en møteplass for befolkningen lokalt og for byen som helhet. Og de ser at det også blir en møteplass for foreldre som gjerne sitter tett på aktiviteten eller deltar selv sammen med barna. I og med at lokalene er oversiktlige, opplever de at foreldrene ikke trenger å fotfølge barna. Det gjør at foreldre får mulighet til å bli kjent og snakke med andre voksne.

Bibliotek har med andre ord en viktig rolle i lokalsamfunnet. For å utdype nærmere sier er ansatt:

Når det kommer til bydelsbibliotek, så har vi jo en enda viktigere rolle. Ikke bare for oppbevaring og samling og sånne ting. Det er et lavterskel møtested i lokalsamfunnet, og det gratis-prinsippet står sterkt. Og at det er et sted hvor alle føler seg velkommen.

På Buran er det alltid gratis kaffe, «lave skuldre», bruktmøbler og det er hjemmekoselig. De ønsker å være et «værested», og et bydelsbibliotek som «setter fyr på» (engelsk: ignite) lokalsamfunnet. Gjennom våre besøk ved biblioteket så vi tydelig at det ikke er et tradisjonelt «stille-bibliotek», selv om det også er rom for at folk leser og studerer i stillhet.

Bibliotekets ansatte forteller at de kjenner mange av barna som bruker biblioteket godt, og er på fornavn med mange av dem. Redd Barna og frivillige forteller om stabilitet blant de ansatte og at de har en god arbeidsdeling under familiekveldene. De ansatte ved biblioteket er tilgjengelige og kan hjelpe til med f.eks. matserving underveis i arrangementene. Samtidig prioriterer de dem som skal låne bøker eller trenger annen bibliotekarhjelp. En ansatt sier at det fungerer så godt fordi alle som jobber med dette prosjektet er ildsjeler:

Det er viktig at man fokuserer på hva som funker og har ledere som ser hva som funker.

Samtidig kan det være sårbart dersom ildsjelene slutter. Da blir et tiltak eller tilbud gjerne til noe litt annet. Møteplasser vil alltid preges av de menneskene som drifter dem, sier de. De opplever at Redd Barna og møteplassgruppa er veldig engasjerte, og at det inspirerer dem.

Biblioteket skal være et nøytralt sted, en møteplass på tvers av alder, nasjonalitet og religion. Det finnes andre aktiviteter i bydelen, for eksempel før nevnte Barnas Katedral og Lilleby Sportsklubb. Disse aktivitetene er enten i kirka (som ikke oppfattes som et nøytralt sted) og en sportsklubb som i navnet blir knyttet til sportsaktiviteter. Redd Barna beskriver biblioteket som arena på denne måten:

Det som gjør biblioteket spesielt verdifullt, er at det er gratis og tilgjengelig for alle, uavhengig av økonomisk bakgrunn. Det er ingen stigma knyttet til å bruke biblioteket, og nettopp derfor foretrekker vi å samarbeide med dem fremfor å ha et eget lokale, som ofte kan ha en høyere terskel for deltakelse.

At det ikke er en definert aktivitet på familieaktiviteten, men at det varierer, er særlig gjort med håp om å nå bredt og flest mulig. Familieaktiviteten har vært godt besøkt fra start, og det viser at det er behov for møteplassen. En bibliotekansatt sier:

Alle bydeler hadde hatt godt av et slikt tilbud, men det er kanskje viktigere for de som ikke har råd til aktiviteter. Og særlig også i områder der folk bor trangt.

Bibliotekansatte utdyper at slike aktiviteter ikke behøver å begrense seg til områder med dårlige levekår, men at hver aktivitet må tilpasses det enkelte biblioteket siden alle bibliotekene er veldig forskjellige. Det er en fordel å samarbeide med frivillige organisasjoner som har mange frivillige og klarer å rekruttere nok frivillige.

Det blir fortalt om barnerike familier som bor i små leiligheter, der de største barna bruker biblioteket til lekselesing etter skolen eller på ettermiddagene når det er langåpent. Biblioteket blir brukt av flere barn og foreldre som et sted å være på lørdager og ettermiddager.

Biblioteket ønsker å nå ut til ungdom. Det er ikke så lett, men et grep som har vært positivt er at de i samarbeid med Nav ansetter ungdommer til å være til stede, på timebasis å sette på plass bøker, hjelpe til i spillrommet og svare på spørsmål, og på den måten kunne være brobyggere mellom biblioteket og de unge. Men de erkjenner at det å nå ut til ungdom er den største utfordringen. Redd Barnas aktivitet har en yngre primærmålgruppe (barnehage og barnetrinnet), men de ønsker ungdommer veldig velkommen også.

Organiseringen av familieaktiviteten

Familieaktivitetene arrangeres én torsdag i måneden. Målgruppa for aktivitetene er barnefamilier i området, men barnefamilier og litt større barn fra andre skolekretser oppsøker også aktiviteten. En bibliotekansatt sier at: «Det er en del

gjengangere, men det er stadig vekk nye folk». De har enten sett invitasjon til aktiviteten på Buran bibliotek sin Facebook-side, sett plakaten i vinduet og inne i biblioteket eller hørt fra andre som forteller om aktiviteten.

De frivillige legger mye innsats i planlegging og valg av tema. På Halloween laget de gresskarsuppe, de hadde rigget en røykmaskin, de møtte i skummel ansiktsmaling og en av de frivillige hadde kledd seg ut som hekser og spilte rollen gjennom hele kvelden. De frivillige tilbød også profesjonell ansiktsmaling til barna (og voksne) som ønsket det. Det var også diskotek i et tilgrenset rom. Det er tydelig at de frivillige liker å arrangere og gjøre aktiviteter sammen med barn og deres foreldre.

Noen ganger er det fest, for eksempel Halloween og sommerfest, og andre ganger er det fokus på en aktivitet. Hobby-aktivitetene samlet folk rundt bord, og det blir en rolig og hyggelig stemning hvor alle pusler med sitt og samtidig kan vise fram til hverandre hva de har laget og snakke om aktiviteten. Det er alt fra veving, perling, tegning, maling, bygging av Lego eller lesing av bok, enten alene eller i en voksens armkrok. Denne armkroken kan være en forelder, en frivillig eller en av bibliotekets ansatte som barna kjenner godt.

Aktivitetene det legges opp til skal være noe barna har lyst til og de må være lette å gjennomføre (med litt hjelp) og ikke koste mye. Et mål er at dette kan være aktiviteter man kan fortsette med hjemme, noe å hente inspirasjon fra som er gjennomførbart, også økonomisk. Som en ansatt fra Redd Barna sier, har aktivitetene hatt lave utgifter:

De bruker doruller til alskens. Ja, så de har brukt veldig lite og fått til mye da. Og å gjenbruke også, og plukke steiner... De har jo det engasjementet!

De frivillige legger mye vekt på god planlegging og kreativitet. De forteller at de som gruppe liker å være sammen med barn. Flere har pedagogisk-, sosialfaglig- eller helsefaglig bakgrunn, og alle legger vekt på at de ønsker å bidra med noe i nærområde, selv om noen frivillige kommer fra områder langt fra Buran.

Redd Barna gir midler til at frivillige kan møtes og planlegge og forme innholdet i aktivitetene. Dette er midler fra Sparebankstiftelsen, og som en ansatt sier er viktig

«frivilligpleie». Det er midler de kan bruke for å treffes sosialt, bli kjent og planlegge aktiviteter sammen.

Disse midlene er svært kjærkomne, og de frivillige beskriver at de har fått en hyggelig sosial arena og trives med å møtes. De forteller at den frivillige som oppfattes som primus motor inviterer hjem til seg og bidrar til flere av de kreative aktivitetene. Mange ganger gjør de klare aktivitetene i forkant, for eksempel lager de enkle vever i papptallerken, har med doruller eller stener til å dekorere, slik at aktivitetene kan gjennomføres med en gang ved oppmøte.

Men litt av ideen som jeg har hatt i hodet mitt, er at det skal gi litt tips til foreldre. Og at det behøver ikke være veldig kostbart utstyr for å ha en artig aktivitet. Det er artig med doruller. Det er artig med det enkle mange ganger. Det behøver ikke være det dyreste.

Det er en kjernegruppe av frivillige som har driftet aktivitetstilbudet, med en leder som har god kompetanse på både barn og kunst, noe som bidrar til stor kreativitet og variasjon i aktivitetene. De oppleves som trygge voksenpersoner under aktivitetene. En ansatt i Redd Barna trekker frem at det er viktig med trygge frivillige, og gjerne de som har litt erfaring med barn. De har opp mot ti frivillige i møteplassgruppa, der fem til seks har vært med fra start.

Samarbeidet mellom bibliotek og de frivillige virker å ha funnet sin plass. De frivillige planlegger, kjøper inn og forbereder aktivitetene. Biblioteket annonserer aktiviteten på sin Facebook-side og henger opp plakater, og stiller med to ansatte når aktiviteten foregår. Underveis i aktiviteten har de frivillige ansvar for selve aktiviteten, mens de ansatte ved biblioteket hjelper til der det trengs, for eksempel med serveringen av mat og med å være tilgjengelig for barna og foreldrene. Mens aktiviteten pågår, er biblioteket åpent og har normal aktivitet. Noen kommer for å bruke pc, låne bok, bruke VR-brillene, eller bli lest for at bibliotekets ansatte.

Flere vi intervjuet opplever at biblioteket er et nøytralt sted som alle kjenner til, og det at aktiviteten er lagt nettopp der, gjør at flere deltar. Mange har et godt forhold til bibliotek.

Matsservering som sentralt element

En viktig del av familieaktivitetene er at det alltid serveres mat. Det er lagt opp til at familier kan komme rett fra barnehage, skole og SFO, og uansett om de har spist på forhånd eller ikke rukket hjem til middag, er det mat tilgjengelig. Det er ikke restriksjoner på hvor det spises eller drikkes. I starten av aktiviteten ble det bestilt wraps og varmmat, men det ble ikke så populært, det var litt vanskelig å spise, og en del ble kasta:

Vi har valgt å ikke spare på kvaliteten på maten, men vi har justert formatet. I starten serverte vi middagsmat, men det ble mye til overs. Nå spiser vi enkel kveldsmat sammen, som fungerer mye bedre og reduserer matsvinn.

De serverer rundstykker, pålegg og grønnsaker, saft til barna og kaffe og te til de voksne. I spesielle anledninger lages det varmmat eller det grilles ute. På bildene på denne og neste side ser vi to slike anledninger – skumle grønnsaker på Halloween og kake til feiring av Barnekonvensjonens dag.

Dette biblioteket har ikke mange restriksjoner når det gjelder servering av mat og drikke eller spising i lokalet. Gjennom intervjuer på Saupstad bibliotek som var i en oppstartsfasen, var nettopp dette et tema som det måtte forhandles om. Biblioteket er et samlingspunkt for ungdommer i området og de har vært restriktive på dette på grunn av erfaringer med mye søl. At Redd Barna ønsker å servere mat ved sitt arrangement, gjør at regler som gjelder til vanlig må settes til side. Barn og unge som ofte bruker biblioteket vil da stusse over hvilke regler som gjelder, og når. For å løse denne usikkerheten er et innspill fra biblioteket å ha tydelige regler knyttet til servering, og soner for hvor dette eventuelt kan foregå.

Rekruttering og organisering av de frivillige

Redd Barna har lang erfaring og høy grad av profesjonalitet i utvelgelse av frivillige. De forteller at alle må levere politiattest, delta på to nettbaserte kurs i tillegg til noe fysisk opplæring. Tema er både hvorfor Redd Barna ønsker å jobbe med dette og hvordan man skal kommunisere med hverandre under slike aktiviteter.

Møteplassgruppa består av ca. ti aktive frivillige i alderen 20–70 år. Redd Barna har primært rekruttert frivillige fra Lademoen, og forklarer hvordan rekrutteringen foregikk:

Jeg rekrutterte frivillige den sommeren. Jeg var veldig sånn - jeg vet ikke hvordan dette blir, men vi kan utforske det sammen og gå veien i lag. Så rekrutterte jeg via sosiale medier. Vi hadde en annonse hvor det sto at vi rekrutterer en ny gruppe på biblioteket.

De opplevde at det var noe med den annonsen som traff mange, og flere meldte seg til å jobbe med aktiviteten. Flere av de frivillige vi møtte og intervjuet, bor i området og synes det er meningsfullt å bidra lokalt. De er engasjerte, kreative og initiativrike, og de opplever å få mange gode tilbakemeldinger fra både foresatte og bibliotekansatte på måten de møter familiene på. De frivillige i denne aktiviteten er

kun kvinner, noen er i jobb og noen er pensjonister. De frivillige forteller at de i oppstarten gikk gjennom et kurs i det å være frivillig, og blant annet om det å være med og håndtere barn som er i ulike situasjoner.

De frivillige er organisert med en gruppeleder og en økonomiansvarlig som rapporterer til regionskontoret. Dette beskrives som ganske enkelt fordi Redd Barna har gode maler og beskrivelser på hvordan føre regnskapet.

Gruppeleder kaller inn til planleggingsmøter og holder dialogen med regionskontoret, og delegerer hvem som skal handle inn hva.

I intervju med de frivillige spurte vi om motivasjonen til å være frivillig. For noen var det litt tilfeldig at det ble Redd Barna de meldte seg som frivillige til, men akkurat den annonsen på sosiale medier hadde engasjert dem. Likevel er det opplevelsen av å bidra og føle seg til nytte som løftes som en motivasjon:

Og så kjente jeg på at jeg hadde lyst til å bidra. Det er veldig fint. Om jeg skal gi et annet svar enn ... Altså det går litt på det her med at det gir veldig glede å hjelpe andre, da. Så når jeg har vært på disse samlingene og sett barn bli glade, så kan det ... Jeg blir glad sjøl. Og jeg har delt glede, dobbel glede, da.

Redd Barna har flere og stabile frivillige å spille på, noe som bidrar til at slike tiltak kan gjennomføres over tid. De opplever at de er en populær organisasjon flere ønsker å jobbe frivillig hos, samtidig som det også i Redd Barna er en utfordring å nå ut til potensielle frivillige. Som leder i biblioteket uttrykte, er Redd Barna «gode på frivillige». Fokus på nærmiljøarbeid og barn og unge fenger i dette området. De fleste vi intervjuet pekte på nettopp dette med at det virker som det er lett å rekruttere frivillige til Redd Barnas aktiviteter på Buran.

De frivillige er stabile og derfor blir det også forutsigbarhet fra gang til gang. De opplever også at de frivillige er spesielt kreative mennesker som har mange ideer til aktiviteter som fenger både store og små.

Barn og foreldre sine opplevelser av familieaktiviteten

Gjennom å være på familieaktivitetene fikk vi deltatt i aktivitetene sammen med barn og foreldre. Det hadde blitt lagt ut et informasjonsskriv i september om at det skulle komme forskere som gjerne ville ta en prat med de som ønsket det på de to neste torsdagene. Noen foreldre oppsøkte oss derfor og lurte på om vi var forskerne som de hadde fått informasjon om. De ønsket veldig gjerne å dele sine erfaringer.

Mange foreldre forteller at de først hørte om aktiviteten fra venner som har vært der tidligere og som har skrytt av tilbudet. Flere foreldre forteller at de hadde benyttet seg av tilbudet flere ganger og syntes det var en fin aktivitet fordi den skjer i en periode av ettermiddagen der det er tid for familieaktiviteter og at det er mulig å kombinere med å komme rett fra barnehage eller SFO. Noen eldre barn kom på aktiviteten uten foreldre og fra skolekretser utenfor, men ble da kjørt til aktiviteten av forelder. Flere foreldre og barn forteller at de har vært på biblioteket før, utenom Familietorsdag, at de er godt kjent og noen ganger bruker bibliotekets lokaler som en møteplass for å treffe familievenner.

Vi bruker biblioteket ofte, og møter andre fra barnehagen her. Jeg så plakaten om verkstedet [familieaktivitet] en annen dag vi var her.

Det var litt flaks at det passet i dag, det passet å komme innom før [neste aktivitet].

En forelder forteller at det er «special vibes» og liker det veldig godt. De forteller at det er variasjon i aktivitetene og det synes de er positivt. Av og til er det «partystemning», forteller de.

Det virker som de [frivillige] alltid går «all in» i aktivitetene (forelder)

Jeg ser alltid nye ansikter her (forelder)

Flere sier at de kjenner på fellesskap. Det er organisert på en måte som gjør at det er enkelt å bli kjent med andre. Og en gruppe foreldre forteller at dette er noe «å se fram til i mørketida».

En forelder forteller at de deltar på flere ting i området, blant annet spiser de middag i Barnas Katedral den første torsdagen i måneden, og det er også veldig fint. I tillegg organiseres det yoga for familier i kirka på onsdager. De er veldig glade for alle

tilbud, og synes det er strålende at biblioteket har et såpass stort fokus på at barna skal trives der.

En annen av foreldrene forteller at hun fikk vite om dette tilbudet først på Facebook, hun begynte å bruke biblioteket da det var streik i barnehagen og har siden brukt biblioteket hyppig. Hun har vært på de fleste familietorsdagene. Hun opplever at de som driver det gir alt, de går «all in».

Hun husker at familieaktiviteten en torsdag kolliderte med middag i kirken. Siden det er for samme målgruppa, synes hun det var litt synd. Hun håper at det blir koordinert slik at det ikke kolliderer da slike aktiviteter for barnefamilier er svært etterlengtet. Hun lister opp suksesskriterier:

- Mat gjør det enklere å delta
- At det er forskjellige aktiviteter
- Inkluderende for mange aldersgrupper
- At det er frivillige som lærer dem nye ting
- At de har juleverksted hvor de kan være kreative og lage fine ting og gaver

Hun har to tilbakemeldinger: Torsdager er barn veldig slitne, kanskje en annen dag er bedre? (hun har små barn), og at kanskje er det litt lite plass der foreldre kan sette seg ned. Andre mener torsdager er en god dag til slike aktiviteter for da er det snart helg.

En far som var der med to barn i småskolen hørte tilfeldig om dette arrangementet, og var der for første gang. Jentene syntes det var koselig å være der på Halloween. De hadde kledd seg ut.

En annen forelder som var tilfeldig innom biblioteket for å gjøre noe på datamaskina, ble igjen med datteren sin og syntes det var fint å være der.

De vi snakket med hadde hørt om arrangementet primært gjennom at de har likt biblioteksiden på Facebook og da popper disse arrangementene opp, forteller de. Andre viser til at det annonseres i bibliotekets lokaler med plakater både ute og inne og på tavle. En del av deltakerne har innvandret til Norge og noen snakket bare engelsk.

De litt større barna vi møtte hadde hørt om dette arrangementet fra foreldre eller andre de kjente. To jenter bor i andre bydeler, men på grunn av at den ene er særlig

opptatt av håndarbeid, og den andre av bøker, ble de kjørt eller fulgt av foreldre for å delta:

Vi synes det er veldig koselig å være her for da får begge drive med favorittaktiviteten sin!

Oppsummert kan vi bekrefte at det var god stemning, de uttrykte at matservering var viktig, og at de opplevde at aktiviteten passer egentlig «nesten til alle aldre». De mente også at det var viktig at det ble samkjørt med andre aktiviteter i området slik at det ikke kolliderer med aktiviteter for barn.

Små rom bidrar til en koselig og rolig stemning, men at det av og til nesten kan oppleves som litt for lite lokale når det er så mange til stede.

Familieaktivitetens betydning i bydelen

Denne aktiviteten har blitt et populært og godt besøkt tilbud. Bydelen er en del av områdesatsingen, og denne aktiviteten inngår fint som en viktig del av denne. Det har vært tenkt som en aktivitet som skal hindre utenforskap, bygge nettverk, føre til sosial inkludering, tilby et sted for barn og familier som bor trangt, og så videre. Det er flere barn som kommer til biblioteket fordi de ikke har ro til å gjøre lekser hjemme.

Det er flere tilbud til barn i området og mange foregår ved Lilleby skole. Det at noen av Lilleby sportsklubbs aktiviteter legges til biblioteket oppleves som svært positivt, da biblioteket blir bedre kjent som aktuell aktivitetsarena for barn og unge.

Mange av deltakerne på Familietorsdag bruker også Barnas katedral i Lademoen kirke. Det er flere som nevnte at det er viktig at de aktivitetene som tilbys samme alders- eller målgruppe ikke må kolliderer da det ikke er så mange tilbud for denne gruppen.

De viser til kunnskapsgrunnlaget før områdesatsingen som pekte på et tydelig behov for flere møteplasser og gratistilbud i området. De mener at Redd Barnas familieaktivitet er viktig og at det er mange synergier rundt dette. En ansatt i områdesatsinga forteller at biblioteket er en sentral aktør, og folkemøtene i områdene tyder på at de har en viktig funksjon. Noen beskriver at biblioteket har blitt nabolagets Samfunnshus, andre kaller det Østbyens kulturhus. Flere viser til at biblioteket har en meget god beliggenhet rett ved Buranbanen, det er veldig «nedpå» stemning, det er «noe med det hjemmekoselige», det innbyr til hjemlighet. Det beskrives som «utrolig mye brukt, levende og nært, et sted man bare kan være» og poengterer at det er viktig at det er gratis. Noen kaller biblioteket en «kreativ hub» og «et utviklingssted». De vi intervjuet forteller at det er litt uro blant beboerne i området i forbindelse med at biblioteket skal bygges om fra mars 2026. En vi intervjuet poengterer at det ikke er så rart. Selv om det poengteres at ombyggingen

kun vil ta et år, er et år lenge i et barns liv. Denne uroen kan også handle om at biblioteket har fått en spesiell rolle på grunn av at det er et åpent sted for alle og har blitt «et hjerte mellom bydelene», ifølge en ansatt i områdesatsingen.

Gjennom intervjuene beskrives Buran bibliotek som et svært egnet sted for Redd Barnas familieaktivitet. Et sentralt spørsmål er om aktiviteten faktisk når den primære målgruppa, nemlig barn og familier som står i fare for å falle utenfor. Dette jobbes det med kontinuerlig og nettopp derfor er det en stor fordel å invitere til familieaktiviteter i biblioteket. Biblioteket er en kjent arena, det er gratis og åpent for alle, det har et godt omdømme, og foreldre opplever det som et ufarlig sted, også å sende barn og unge alene.

4. Erfaringer fra oppstart ved Saupstad bibliotek

Saupstad bibliotek fikk henvendelse fra Redd Barna om de kunne tenke seg å samarbeide om å arrangere familieaktiviteter i biblioteket. Avdelingsleder var veldig positiv til dette, og de ble enige om å gjennomføre et testarrangement tirsdag 25. november mellom 16.30-18.30. Redd Barna sto for informasjon om opplegget, og gjennom Redd Barnas «unike nettverk», som avdelingsleder beskrev, nådde informasjonen et bredt publikum:

Vi er imponerte over nettverket til Redd Barna og de er veldig gode til å nå ut, noe vi selv sliter med. Den første tirsdagen var Redd Barna veldig grundige i informasjonsarbeidet og de ga oss sju plakater om arrangementet på sju ulike språk som vi kunne henge opp. Vårt problem er å nå ut særlig til innvandrerbefolkningen med våre arrangement. Vi annonserer ofte på bibliotekets Facebook, men det er ikke mange i innvandrerbefolkningen som er venner med oss der. Det er derfor unikt at Redd Barna har sitt eget nettverk og et stort nedslagsfelt.

Dette resulterte i at det kom mange på den første testaktiviteten. Avdelingsleder ved biblioteket forteller:

Den tirsdagen med Redd Barna, den var jeg fornøyd med, vi var slitne, men fornøyd med hvordan de håndterte det. Det var veldig mye liv, mange barn og familier.

Den andre testaktiviteten (den som vi deltok på) var en lørdag formiddag i desember (på Luciadagen). Mange møtte også på denne, noe som tyder på at det er et behov for familieaktiviteter også på Saupstad. Arrangementet var i samarbeid med Frivillighetssentral og Redd Barna-frivillige i området. På grunn av en brist i kommunikasjonen mellom Frivillighetssentralen og biblioteket, var ikke biblioteket helt forberedt på et så stort arrangement på en lørdag. De har da kun en ansatt på jobb, og det kan gjøre det litt sårbart.

Besøkende ble møtt i inngangen med kurver med lussekatter som de kunne forsyne seg av. Det var rigget til et stort bord med farget papir, tusjer, saks og klistermerker for å lage kort og annet. I et annet rom var det juledekorasjoner som var i sentrum. Her var det bruk av kranser i isopor som barna skulle pynte med bånd,

glitter og annet. Det var mye liming og bruk av limpistol (de voksne hjalp med det). Rundt bordet satt frivillige, foreldre, besteforeldre og mange barn.

Med lussekatter, saft, kaffe og juleverksted ble det julestemning. Vi snakket med

flere foreldre og besteforeldre som var til stede sammen med barn, og de syntes dette var et fint tiltak. De hadde sett arrangementet annonsert på Frivillighetssentralens Facebook, andre hadde hørt om det fra venner og bekjente, og noen hadde fått informasjon gjennom Redd Barnas kanaler (e-post og sms).

Noen bodde i området, andre hadde kommet fra andre bydeler. Flere foreldre uttrykte det samme som denne moren fortalte:

Alle slike aktiviteter for barnefamilier er kjærkomment, så vi møter opp når det arrangeres noe i vår del av byen. Særlig har bibliotekene fine arrangement og vi merker at ungene liker å være her.

Barna var engasjert i aktivitetene, og mange var opptatt med å spise lussekatter. De barna vi snakka med sa at de syntes det var gøy og fint å lage så fine dekorasjoner til jul. Også foreldre syntes det var stas og at de kunne ha med så fine ting hjem.

De frivillige fra Frivillighetssentralen ga uttrykk for at det var svært givende å jobbe som frivillig. En av de frivillige satte ord på det å være frivillig: «Å være frivillig gjør mer for meg enn jeg for dem». Denne frivillige var nyinnflyttet i bydelen og opplevde at det å være frivillig ga både tilgang til nettverk og mening i tilværelsen.

Gjennom en prat med den ansatte på jobb fikk vi inntrykk av at det var mye å gjøre, men også morsomt at så mange besøkte biblioteket på en lørdag formiddag som ellers pleier å være litt rolig. Også i intervju med avdelingsleder ble det vektlagt at det er morsomt og viktig med arrangementer, men at lørdagsarrangementer gir merarbeid, i og med at de oppgavene den ene ansatte vanligvis skal gjøre underveis i arbeidsdagen, må tas igjen på mandag morgen.

For de ansatte er tirsdag ettermiddag perfekt til et arrangement som trekker mange da de er to på jobb. Aktiviteter med mye rigging, aktiviteter som kan grise til (tusjer, glitter, maling mm) og ikke minst matservering, forutsetter gode avtaler hvor det framgår at de som arrangerer har ansvar for all rydding i etterkant. Avdelingsleder mener at dette lett kan løses:

*Redd Barna er helt fantastisk samarbeidspartner, lydhør og grundig.
Helt tipp-topp!*

Familieaktiviteten på Saupstad er fortsatt under etablering og har ikke funnet sin form med tanke på typer aktiviteter og frivillige. Men erfaringer herfra viser at det er viktig å teste ut aktiviteter, og at man i oppstartsfasen bruker tid på å utvikle samarbeidet mellom bibliotek og Redd Barna for å tilpasse og justere aktivitetene slik at det fungerer for begge parter. Blant annet er det utfordrende for biblioteket å ha slike aktiviteter når det bare er én ansatt på jobb, da det både blir noe mer jobb i forhold til samarbeid med de frivillige og fordi det kommer flere som også benytter seg av bibliotekets tilbud.

Dette nye samarbeidet blir omtalt i positivt ordelag, og biblioteket vil gjerne samarbeide videre. Kommunikasjonen er god og Redd Barna er lydhør for bibliotekets behov. Biblioteket ønsker å være et sted der det skjer ting:

På de «gamle» bibliotekene skulle det være stille, men fra 2015 har vi fått et nytt mandat: Bibliotek skal være en møteplass og en debattarena. De som forventer at det skal være helt stille, de bommer. Men det er selvfølgelig grenser.

Saupstad bibliotek har lenge vært et møtested for ungdommer. Dette skiller seg fra Buran bibliotek som opplever at de sliter med å nå ungdommene i bydelen. Vi så også hvordan andre forhold som utforming, antall ansatte, og andre brukeres forventninger til hva biblioteket skal være har betydning. Avdelingsleder har ansvar for to bibliotek som har opprettholdt ulike profiler nettopp på grunn av ulike behov i nærområdet. Overførbarheten handler derfor mye om hva slags brukergruppe biblioteket har og hva slags støtteapparat biblioteket har for å gjennomføre arrangementer. Som leder ved Saupstad påpeker, har de ikke mulighet til å arrangere slike aktiviteter på egen hånd. For at det skal lykkes er de avhengige av å samarbeide med andre som har en profesjonalitet og en forutsigbarhet. Det må også være klar ansvarsfordeling mellom hva biblioteket skal gjøre og hva de frivillige skal gjøre. Et arrangement vil alltid gi merarbeid til biblioteket.

Redd Barna har også gjort seg noen tanker rundt behovet for å tilpasse familieaktiviteten til et bibliotek som er annerledes både når det gjelder fysisk utforming og organisering. De ser for eksempel at det å rekruttere frivillige på Buran og Saupstad er forskjellig. Der det på Buran var svært lett å rekruttere, tror de det vil være litt annerledes på Saupstad:

Vi må være litt smarte i rekrutteringen av frivillige på Saupstad. Vi må kanskje gå litt via-via, noen som kjenner noen, som kjenner noen. Kanskje koble på skolene mer.

Avdelingslederne ved begge bibliotekene vi har studert opplever at Redd Barna er en svært profesjonell aktør som når ut til mange gjennom sine nettverk og profesjonelle metoder.

5. Diskusjon

I denne delen diskuteres resultater med utgangspunkt i de tre forskningsspørsmålene som omhandler 1) barnefamiliens perspektiver, 2) samarbeidets betydning og 3) sentrale elementer for å lykkes med formålet med familieaktiviteter. Til slutt vil vi også diskutere overførbarhet.

Barnefamilienes perspektiver

Et hovedspørsmål i denne evalueringen handler om *barn og foreldres erfaringer med familieaktivitetene. Hva synes de om å delta, og hvilken verdi har det hatt for dem?*

Barna vi har møtt har uttrykt at de liker aktivitetene som foregår, de liker å være der og at det er god mat. Flere forteller at de kjenner en eller flere andre på aktiviteten, gjerne fra samme skoleklasse. Andre kommer uten at de kjenner noen fra før, men har gledet seg til å delta i aktivitetene som skal foregå. Foreldrene forteller at aktiviteten er lagt til et godt tidspunkt på dagen, selv om noen barn er litt slitne etter å ha vært på skole eller barnehage i fire dager. De sier det passer bra med matserveringen, både med tanke på tidspunkt og hva som blir servert. Noen foreldre deltar i håndarbeidet eller aktivitetene, mens andre sitter i sofagruppen og snakker sammen. De fleste foreldrene har funnet eller sett arrangementet på Facebook, i tillegg til at noen også har sett plakater som har hengt utenfor eller i biblioteket. Noen forteller at de er der nesten hver gang og møter en fast gruppe med foreldre og barn. Andre forteller at de deltar med ujevne mellomrom, de er ikke med på alle aktiviteter, men når det passer. Det kommer fortsatt nye familier på aktiviteten, som sier noe om et tilbud som fortsatt treffer familiene i området.

En sosial møteplass

For familiene vi har snakket med gir aktiviteten en sosial møteplass (interaksjonspåskudd) og mulighet for å bli kjent med nye mennesker, samtidig som det er lav terskel for å delta da det er gratis og bare å møte opp. Aktiviteten gir en anledning til å gjøre noe sammen, og det gir et felles referansepunkt for samtaler mellom foreldre som ikke kjenner hverandre fra før, og mellom barn som deltar i samme aktivitet (Henriksen og Tjora, 2013). I et større bilde kan dette være med på å styrke samhold og tillit (øke den sosiale kapitalen) i et område med en del utskiftninger av innbyggere (jf. Putnam, 2000), og gi en opplevelse av fellesskap blant barnefamilier som bor i bydelen.

Samtidig kan man stille spørsmål om *alle* barn har mulighet til å delta. Kanskje noen har foreldre som, av ulike grunner, ikke kan bli med dem på aktiviteten og at det dermed ikke får deltatt. Vi vet at deltakelse i fritidsaktiviteter øker med familiens økonomiske og kulturelle ressurser. Ved å tilby et gratis tilbud til familier i et område der mange bor trangt og har en anstrengt økonomi, kan man tilby en aktivitet til

grupper som ellers ikke ville ha råd eller overskudd til å delta i slike aktiviteter (Arnesen & Hansen, 2024). Redd Barna sin primære målgruppe for familieaktivitetene er barn i familier med lav inntekt. Samtidig har det vært viktig å gjøre tilbudet åpent for alle og på den måten alminneliggjøre det å delta. Siden barn i familier med lavinntekt deltar mindre i fritidstilbud (Arnesen & Hansen, 2024), er det et viktig tiltak å gi dem det gjelder mulighet til å delta i fritidsaktiviteter. Barn og ungdom i familier med lavinntekt er de som i størst grad bruker åpne, gratis fritidsklubber, noe som viser at dette er viktige arenaer for deltakelse (Seland & Andersen, 2020). Samtidig kan det virke stigmatiserende om det blir tilbud bare for dem som ikke har ressurser til å delta i andre aktiviteter, mens familiene som har større ressurser deltar i andre aktiviteter innen idrett og kultur.

Ut fra denne studien kan vi ikke si noe sikkert om bakgrunnen til de som har deltatt, men vårt inntrykk er at deltakerne er en sammensatt gruppe – både med hensyn til landbakgrunn, familiesituasjon og økonomiske ressurser. Noen av barna som deltar på aktivitetstilbudet på biblioteket har få eller ingen andre tilbud i løpet av uka, men det er også dem som deltar på flere andre aktiviteter. Det er med andre ord en nokså blandet gruppe. Selv om familienes økonomiske og sosiale situasjon ikke har vært noe tema i våre samtaler, virker det ikke som noen av familiene står i en umiddelbar fare for å «falle utenfor». Samtidig kan dette være noe det er vanskelig å snakke om. Uansett vurderes det som noe positivt at det er en blandet gruppe familier som bruker aktivitetstilbudet. På den måten unngår man stigmatisering, og man bidrar til at barn og foreldre med ulik bakgrunn møtes og gjør noe sammen. Spørsmålet som står igjen, er likevel i hvilken grad man har lyktes i å nå de som skulle være den primære målgruppa – barn i lavinntektsfamilier. Ut fra samtalene vi har hatt med både foreldre, ansatte og frivillige, føler vi oss imidlertid ganske sikre på at tilbudet har nådd fram til de fleste barnefamilier i området og at det dermed også har nådd fram til lavinntektsfamilier eller familier som av andre grunner faller utenfor.

Samarbeidet mellom Redd Barna og biblioteket

Et sentralt spørsmål i evalueringen har vært hvordan *samarbeidet mellom Redd Barna og biblioteket har fungert, og hvilken merverdi et slikt samarbeid gir for området, barna, familier, biblioteket og Redd Barna.*

Gjennom Fritidserklæringen, som beskrevet innledningsvis, har det vært en målsetning å få til et godt samarbeid mellom frivilligheten og kommunene. Redd Barnas aktivitetstilbud ved Buran bibliotek er et eksempel på dette. Biblioteket er både den fysiske lokasjonen der aktiviteten foregår, og en samarbeidspartner som bidrar i det sosiale fellesskapet under aktiviteten. Fra bibliotekets side beskrives samarbeidet som forutsigbart, med klare forventninger og god kommunikasjon, og at Redd Barnas ansatte og frivillige er profesjonelle. Det har vært lite utskifting blant

de frivillige, og de frivillige gjør selve arbeidet knyttet til å planlegge, arrangere og rydde etter familieaktivitetene. Bibliotekets ansatte er selv åpne for kreative forslag og har en positiv holdning til familieaktivitetene, de «er med på festen», som er et godt utgangspunkt for samarbeid. Samtidig kommer det frem at det er lurt, og kanskje nødvendig, å ha god bemanning på biblioteket når aktivitetene foregår på grunn av flere besøkende og flere henvendelser.

Et «hjemmekoselig», avslappet lokale som er tilrettelagt for det sosiale (sofagruppe og bord til aktiviteter) er et godt utgangspunkt for aktivitet. Fra Redd Barnas side oppleves bibliotekene som åpne for samarbeid og aktivitet. De ansatte er løsningsorienterte, og lokalene fungerer som en god møteplass for familier. Både Redd Barna og biblioteket forteller at de tror det er en styrke å ha slike arrangementer på biblioteket, fordi det er et nøytralt sted som oppleves trygt for både foreldre og barn. Det er en «third place» (Oldenburg, 1989), en arena hvor man møtes på tvers av bakgrunn og sosial status. Dette er også noe som har vært etterspurt i forbindelse med områdesatsingen, at det har vært behov for møteplasser på tvers av innbyggerne. I bydeler som har blitt valgt ut til områdesatsing på bakgrunn av levekårsstatistikk og problemer som trangboddhet og kriminalitet, kan slike møteplasser og aktivitetstilbud være med på å øke den sosiale kapitalen: styrke sosiale bånd og tillit mellom innbyggerne, og offentlige instanser og frivillige organisasjoner. Kombinasjonen av kreative og trygge frivillige, og biblioteket som et nøytralt «third place» gir et inkluderende og trygt miljø for bydelens barnefamilier, og kan dermed også potensielt bidra til integrering av innvandrere (Akter & Bhattacharjee, 2025). Når det nå har kommet på plass en del nye aktiviteter i området, er det viktig å passe på at aktiviteter for samme målgruppe ikke kolliderer med hverandre, noe som krever oversikt og samarbeid med aktører i området.

Bibliotekets rolle

En viktig erfaring når det gjelder etableringen av familieaktiviteter, er at biblioteket bygger på en tanke om at biblioteket er en møteplass, og ikke bare et stille lokale slik man tradisjonelt har forbundet med biblioteker. Bibliotek på Buran er organisert og drevet på en slik måte at det er rom, både fysisk og sosialt, til å drive aktiviteter samtidig som det er utvidet åpningstid. Det er et lett tilgjengelig lokale, midt i bydelen, som er innredet slik at det ikke «er så farlig» med møblelementet. Det gir også rom for å prøve ut ulike aktiviteter og matservering som til tider kan skape mye søl og rot. Men kanskje nettopp denne takhøyden har vært en del av suksessen på Buran. Det betyr ikke at alt er lov, men at det er lov både å prøve og å feile. Det gjør at biblioteket oppleves som inkluderende for mange.

Biblioteket på Buran er et bibliotek med mye aktivitet. Flere frivillige organisasjoner har kontorer der og det arrangeres flere aktiviteter for voksne og barn. Det er lite i størrelse, som også gjør det «hjemmekoselig». Biblioteket oppfattes som et trygt og nøytralt sted, og når derfor et bredt publikum. Både bibliotekets «vesen» og de

ansatte som jobber der, som kjenner igjen barna også ved navn, bidrar til at det oppfattes slik. Saupstad bibliotek oppleves som større og åpnere og med flere rom og plass til flere. Det beskrives som et livlig sted og er allerede et godt kjent møtested for barn og unge i bydelen. De har erfaring med å være «et møtested heller enn et lånested». Det krever likevel en ekstra innsats fra biblioteket å ha familieaktivitet der, da flere folk i lokalet gir økt trykk på bibliotekstjenestene. Det virker derfor nødvendig å ha aktiviteten når biblioteket er godt bemannet.

Redd Barnas rolle og betydning

Videre oppfattes *Redd Barna som en seriøs aktør* for biblioteket å samarbeide med, de er stabile frivillige og har erfaring med å drifte ulike aktiviteter og tilbud. De har etiske retningslinjer og lærer opp sine frivillige, slik at de blir trygge i sin rolle som frivillig og i arbeid med barn. Gruppen med frivillige som drifter aktiviteten på Buran har en stor kontinuitet, som også gjør samarbeidet forutsigbart for biblioteket. De frivillige beskrives som svært kreative og med stort engasjement, og flere har en fagbakgrunn som passer bra for kreativitet og arbeid med barn. Det fremstår hensiktsmessig at det er én eller noen få som står for planleggingen av selve aktiviteten (håndarbeidet eller annet), og at flere bidrar i aktiviteten under selve gjennomføringen av familieaktiviteten.

Det er avgjørende med god kommunikasjon og tydelige samarbeidsavtaler slik at samarbeidet og aktivitetene skal bli så vellykket som mulig. Flere nevner betydningen av ildsjeler blant alle aktørene med felles forståelse av hvordan aktivitetene skal gjennomføres og hvorfor dette er viktig. Redd Barnas frivillige og ansatte forteller selv om et aktivitetstilbud som fungerer godt, og som de ønsker å videreføre. De frivillige formidler et ønske om å bidra, om å være kreativ og at de ønsker særlig å bidra i aktiviteter for barn. De har en ansvarsfordeling i frivilligruppen med tanke på økonomi og ledelse, men har også utfyllende egenskaper. Blant annet er de i ulike livsfaser som gir noen mer tid til det frivillige arbeidet, og det er en god blanding i alder når de møter barnefamiliene.

Redd Barnas arbeid med inkludering

De frivillige som jobber med aktivitetstilbudet er i alle aldre og livssituasjoner, og gruppen har vært relativt stabil bestående av nøkkelpersoner som har vært med siden oppstart. De forteller at de opplever å bidra til noe større, at deres deltakelse er verdifull ikke bare for andre, men også dem selv. Motivasjon for å delta i frivilligheten kan variere i ulike livsfaser, og muligheter for å legge mye eller lite tid til frivillig arbeid varierer også (Strømsnes et al., 2024). En blanding av frivillige i ulike livsfaser virker også å fungere bra i det caset vi har tatt for oss, med frivillige som kan bruke mye tid på å planlegge og forberede aktiviteter, og andre som bidrar aktivt under selve aktiviteten. Samtidig stiller vi spørsmål til kjønnsbalansen, da alle de

frivillige er kvinner. Det er et økende problem at menn i mindre grad deltar som frivillige. En forklaring kan være at menn deltar i frivillig arbeid på andre måter, eller at aktivitetene er for kvinnedominerte og dermed ikke appellerer til menn¹³. Det er viktig med mannlige rollemodeller, og det å nå ut til unge gutter og ungdommer kan bli lettere hvis man i større grad får rekruttert mannlige frivillige og å tilby aktiviteter som kan favne også de mer aktive barna. Med tanke på at unge menn er overrepresentert i indikatorer knyttet til sosialt utenforskap (Fladmoe et al. 2024), kunne forsøk på nye former for rekruttering av menn vært en god og samfunnsnyttig innsats.

For å lykkes med å drive frivillige organiserte aktiviteter som har mål om inkludering av barn, er faktorer som økonomi, ledige lokaler, inkluderingsfokus foran prestasjonsfokus og foreldreinvolvering viktige (Erdvik & Ervik, 2022). Som vi ser i Redd Barnas aktivitetstilbud, blir alle disse aspektene ivare tatt. Man har jobbet frem løsninger som sikrer lokaler og gode samarbeid med lokalets eiere, det er lavterskel for foreldre å følge barna (det krever ingen ekstra innsats enn å være der under aktiviteten), det er gratis for familier og det er ikke fokus på prestasjon. Aktiviteten har også hatt bærekraftige økonomiske rammer. På denne måten er aktiviteten i utgangspunktet åpen og tilgjengelig for alle. En styrke er også at foreldre selv blir involvert i aktivitetene. Det er preget av å være en møteplass for familier, heller enn en aktivitet med fokus på at barna skal lære seg en ferdighet, som en sport eller å spille et instrument. Det skapes et fellesskap mellom bibliotek, frivillige og barnefamiliene.

Et spørsmål vi har stilt oss i ettertid er i hvilken grad aktivitetstilbudet når fram til barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Vi har ikke grunnlag for å si noe om at dette er en utfordring for Redd Barnas familieaktiviteter, men basert på andre studier vet vi f.eks. at barn med funksjonshemming møter mange flere barrierer i hverdagen enn andre barn, blant annet i å delta i fritidsaktiviteter (Wendelborg & Paulsen, 2014). Derfor er det viktig å også løfte dette som noe å være bevisst på. Det er ikke noe som løses av ett fritidstilbud eller Redd Barna alene, men er problemstillinger som ligger på tvers av kommunale instanser (støttekontakt, avlastning, tolk osv.). Lokalenes tilgjengelighet og mulighet for tilpasning, holdninger og sosialt rom for forskjellighet, tilgjengelig informasjon er konkrete ting som har betydning for tilgjengelighet.

Lokalsamfunnets rolle og engasjement

I denne møteplassaktiviteten har en viktig forutsetning for å lykkes vært det tette samarbeidet mellom biblioteket, frivilligheten og lokalsamfunnet. Fra intervjuene

---

¹³ [Frivilligheten blomstrer igjen, men unge menn har falt fra - Norce](#)

kommer det frem flere faktorer som har vært på plass for at familieaktiviteten har blitt så vellykket. Det første handler om *behov*. Gjennom områdesatsinga, var mangel på møteplasser noe som ble trukket fram som en utfordring. Biblioteket fikk en sentral rolle som møteplass ved etableringen i 2022. Her har også *områdesatsinga* vært viktig for å skape *engasjement*. Dette kan ha bidratt til et samla initiativ for å utvikle området som et godt sted å bo. Det kan også ha gitt bedre spredning av informasjon om det som skjer i bydelen. Det har bidratt til å rekruttere barn og foreldre til å delta, men det har også gjort at flere har meldt seg som frivillige. Det er skapt *ringvirkninger*.

Engasjementet har mobilisert alle de nødvendige aktørene for å få til aktivitetstilbudet. Det gjelder alle involverte i bydelen, men særlig Redd Barna, biblioteket, frivillige og barnefamilier som ønsker å delta i aktivitetene. Et slikt initiativ som kan styrke relasjoner og tillit (sosial kapital), kan også bidra til større muligheter i barns fremtid med tanke på utdanning og jobb (Grødem & Sandbæk, 2013). Det er også tydelig at barnefamilier har ønsket tilbudet velkommen. Det har vært behov for en møteplass og en lavterskelaktivitet for barn og foreldre. Både foreldre og barn opplever møteplassaktivitetene som givende.

Å starte aktiviteter, slik som denne møteplassorienterte familieaktiviteten, virker å gå godt sammen med pågående og nylig avsluttede områdesatsinger, der det er en bevissthet blant det offentlige, frivilligheten og innbyggerne om å få til en positiv utvikling i området. Aktørene er allerede mobiliserte. Fra områdesatsinger i Oslo, har det vært noen utfordringer med å videreføre nyoppstartede fritidstilbud etter at satsingene avsluttes (Eimhjellen et al., 2023). Det handler både om engasjement og om økonomi. Dette er noe å være bevisst på i det videre arbeidet, men det fremstår ikke som et umiddelbart problem. Det å ha et samarbeid med et konkret bibliotek som både stiller med lokaler, og er til stede og bidrar i aktiviteten, virker å gjøre aktivitetstilbudet mer integrert i bibliotekets drift.

Overførbarhet

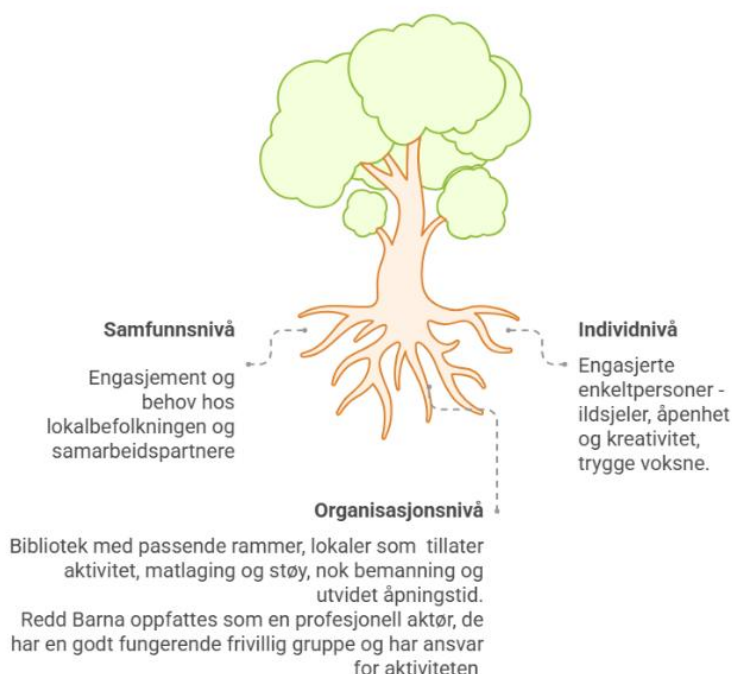
Et siste viktig spørsmål i evalueringen er: *Hva er sentrale forutsetninger for å få til et vellykket aktivitetstilbud for både samarbeidspartene og deltakende barnefamilier - og er det overførbart?*

Samarbeidet mellom Redd Barna og Buran bibliotek beskrives som noe unikt, som ikke nødvendigvis kan overføres direkte til alle andre bibliotek og andre frivillige. Det er noen forutsetninger for å få et slikt tilbud på beina, slik som at det må være mulighet for støy og matsservering, og at det er plass nok til å drive håndarbeid eller andre aktiviteter. En viktig faktor har også vært at den frivillige gruppa har hatt så stor kontinuitet, noe som kanskje ikke kan forventes å være likt andre steder, bidrar

også til et godt samarbeid. Områdesatsinga har ganske sikkert bidratt til rekruttering av godt egnede frivillige.

En del av evalueringen av familieaktiviteten på Buran bibliotek var å undersøke om erfaringene har overføringsverdi til andre bibliotek, og i så fall hva som skal til. Det at vi på tampen av perioden fikk mulighet til å følge en oppstart ved et annet bibliotek, ga oss en unik mulighet til å se direkte på dette mens det pågikk. Begge bibliotekene ligger sentralt i befolkningstette bydeler og de er lett tilgjengelige. Med treet illustreres forutsetninger som ble avgjørende for at tilbudet ved Buran bibliotek fungerer godt, og gir en pekepinn på hva som bør være på plass for å få til en familieaktivitet i samarbeid mellom Redd Barna og bibliotek generelt.

Forutsetninger for vellykket samarbeid mellom Redd Barna og bibliotek om familieaktiviteter

Alle bibliotek har ulik profil, plassering og brukergrupper. Eksempelvis vil et bibliotek som ligger nært en studentby eller studiested preges av studentaktiviteter og studier. Et bibliotek som Saupstad har lenge vært en møteplass for barn og unge, og har mange barnefamilier i området. Det var en av årsakene til at Saupstad ble spurt om å teste ut familieaktiviteten i sin filial. Ikke alle bibliotek har fasiliteter som i like stor grad egner seg til familieaktiviteter (har ikke store bord, spillrom eller sittegrupper). Noen bibliotek velger, og ønsker å være et rolig sted for studier og lesing, andre har mer åpen profil og er et sted å være for barn og unge i området.

Aktiviteten må med andre ord tilpasses profilen bibliotekene har. På Saupstad så vi at det lurt å ha en prøveperiode når det startes et nytt aktivitetstilbud, der Redd Barna og biblioteket sammen finner ut, justerer og tilrettelegger for hvordan

familieaktiviteten skal være på akkurat det biblioteket. Det kreves mer ressurser fra bibliotekets side (mer folk, mer opprydding), samtidig som bibliotekene opplever at det er positivt at flere benytter seg av bibliotekets tjenester. Selv om dette ikke kan overføres direkte til alle bibliotek, kan konseptet overføres til de bibliotekene som har en egnet profil og ønsker å prøve det ut. Med den utviklingen bibliotekene har hatt, og med innføringen av «møteplass» i formålsparagrafen (2014), kan man se for seg at det blir flere og flere bibliotek som kan passe til å samarbeide med Redd Barna.

6. Oppsummering og anbefalinger

Redd Barna sine aktiviteter ved Buran bibliotek har hatt som formål å tilby lavterskel, gratis aktiviteter til barn og familier i nærmiljøet. Den primære målgruppa er familier med lav inntekt, men det er også blitt et kjærkomment tilbud for mange flere enn den primære målgruppa.

Gjennom vår studie har vi sett at familieaktivitetene til Redd Barna på Buran bibliotek er godt likt blant de som deltar. Biblioteket oppleves som en arena som signaliserer at alle er velkomne. Aktiviteter som barn og voksne kan samles om fungerer bra. Forskjellige, godt organiserte og planlagte håndarbeidsaktiviteter rundt bord, brettspill eller dataspill sammen med andre, samt det å lese bøker alene eller bli lest for, gir en rolig og trygg stemning. Foreldrene får snakket med hverandre og bli kjent, og deltar også gjerne i aktivitetene sammen med barna.

I starten fylte tilbudet et tomrom. I løpet av perioden familieaktiviteten har eksistert, har det kommet til flere tilbud som retter seg til nesten samme målgruppe, men dette er aktiviteter som foregår på andre dager. Nettverk av folk og aktører som er involvert i og satser på at nabolaget skal bli et inkluderende sted for alle, planlegger så godt de kan for at aktiviteter ikke skal kollidere.

De frivillige forteller at arbeidet med familieaktivitet ved Buran bibliotek er meningsfullt, og Redd Barna legger godt til rette for at de frivillige kan være kreative og bygge gode relasjoner seg imellom.

Redd Barna beskrives som svært profesjonell, og Buran bibliotek er et bibliotek som ønsker aktivitet og kreativitet velkommen. Bibliotekansatte fremstår som åpne, engasjerte og bevisste sitt samfunnsoppdrag som møteplass, og familieaktiviteten har blitt en fast, gjenkjennbar månedlig arena som også fungerer som møtested for foreldre. Aktiviteten kjennetegnes av varierte og lett tilgjengelige innholdselementer som ikke krever forkunnskaper hos deltakerne, men kan gjennomføres med god hjelp og veiledning. Familieaktiviteten krever en god bemanning på biblioteket, selv om det er de frivillige som står for planlegging, innhold og opprydding.

En vedvarende utfordring er å nå målgruppa. God informasjonsspredning og sterke lokale nettverk er derfor avgjørende – både for Redd Barna og biblioteket. Samarbeid med instanser som skole, barnehage, barne- og familietjenesten, Nav og andre aktører er viktig for å øke sjansen for å nå ut med informasjon og hjelp med tilrettelegging for de som trenger støtte til å kunne delta.

Oppsummerende punkter

Betydningen av familieaktiviteten

- Det er et ønske og mål om å tilby inkluderende møteplasser i nabolaget
- Familieaktiviteten fyller et behov i bydelen
- Aktiviteten er stabil og varer over tid, og blir en kjent happening en fast dag i måneden.
- Aktivitetene man samles rundt varierer fra gang til gang for å nå bredt ut, og aktivitetene ikke krever forkunnskaper.
- Barna trives og ønsker å komme tilbake til den faste aktiviteten.
- Familieaktiviteten oppleves som en møteplass også for foreldre.
- Det jobbes aktivt med å nå ut til målgruppa. God annonsering og godt nettverk er nødvendig for å nå ut med informasjon om arrangementet. Dette kan både bibliotek, Redd Barna og andre sentrale aktører i området gjøre.

Biblioteket som arena

- Bibliotek er en kjent arena for de fleste, og på Buran var dette et etterlengtet tilskudd til bydelen og har hatt stor oppslutning fra dag én.
- Bibliotekansatte er åpne og engasjerte og bevisste sitt samfunnsoppdrag som møteplass.
- Biblioteket beskrives som et svært egnet sted for å nå ut bredt da det har et godt omdømme generelt, og foreldre opplever det som et ufarlig sted å sende både barna og ungdommen alene.

Redd Barna som aktør og de frivilliges innsats

- Redd Barna oppfattes som en svært profesjonell aktør.
- Det oppleves meningsfullt å være med som frivillig. Frivillige knytter bånd seg imellom, og Redd Barna støtter opp om at de frivillige kan møtes og bli kjent sosialt.
- Familieaktiviteten forutsetter god planlegging og organisering, så det kreves flere og stabile frivillige som er villige til å «gi av seg selv» og sin tid.
- Redd Barna har hatt tilgang til nok frivillige på Buran, men generelt kan det være vanskelig å skaffe frivillige. Særlig er mannlige frivillige en mangelvare, og er viktige som rollemodeller i et barne- og familiearrangement.
- Det krever høyere bemanning av biblioteket under familieaktiviteter da det kommer flere henvendelser enn vanlig. Gode samarbeidsavtaler og klar ansvarsfordeling mellom Redd Barna og biblioteket er viktig.

Overførbarhet

- Det er viktig å teste ut aktiviteten i forkant, og at man i oppstartsfasen bruker tid på å utvikle samarbeidet mellom bibliotek og Redd Barna for å tilpasse og justere aktivitetene slik at det fungerer greit for begge parter.
- Fra testperioden ved Saupstad bibliotek er erfaringen at det er behov for å gjøre lokale tilpasninger til bibliotekets rammer og lokalbefolkningen.
- Overførbarheten handler derfor mye om hva slags brukergruppe biblioteket har, og hva slags støtteapparat biblioteket har for å gjennomføre arrangementer.
- Redd Barna har mange frivillige ved Buran. Dette vil kanskje ikke være tilfellet i alle områder, og det vil være enda viktigere å bruke nettverk for å nå ut til potensielle frivillige og målgruppa for aktiviteten (barnefamilier med lavinntekt) med informasjon.

Anbefalinger for etablering av familieaktiviteter

- Før oppstart er det nødvendig å kartlegge områdets behov og befolkningsgrunnlag og om det allerede finnes tilstrekkelig med aktiviteter for målgruppa.
- Legg opp til en god testperiode for å finne ut om aktiviteten treffer, om den må justeres eller om det ikke er grunnlag for å gå videre inn i en permanent (gjentakende) aktivitet. Sikre tilgjengelighet og tilrettelegging slik at alle i målgruppa reelt kan delta på aktiviteten.
- Vurder biblioteklokalenes egnethet, bemanning og mulighet til å ha et slikt arrangement på ettermiddag- og kveldstid (utvidet åpningstid).
- Etabler god dialog med biblioteket for en gjensidig forståelse av hverandres mandat, tydeliggjør formål og verdier, og hvordan man skal møte barn og familier under arrangementene.
- Lag gode samarbeidsavtaler med tydelig arbeidsfordeling og rammer for arrangementene: Biblioteket stiller med lokalet og Redd Barna med innholdet (planlegging, opp- og nedrigging, gjennomføring og rydding), Redd Barna og biblioteket finner løsninger på for eksempel matservering som er tilpasset det enkelte bibliotek.
- Ha en gjennomtenkt plan for rekruttering av frivillige, gjerne bosatt selv i lokalområdet. Skolering og sammensetning av frivillige er viktig. Forsøk å rekruttere flere menn. Det er viktig med stabile frivillige til å drive aktiviteten og holde det over tid.
- Jobb kontinuerlig – sammen med aktuelle aktører i området – med å nå fram til den primære målgruppa. Bli enige om kanaler for å informere om aktiviteten.

Referanser

- Akter, S. & Bhattacharjee, S. (2025). Designing for Resilience and Adaptive Capabilities: Public Libraries as Therapeutic and Inclusive Learning Environments for Refugees in New Country. *Public Library Quarterly*, 1-54. <https://doi.org/10.1080/01616846.2025.2521230>
- Arnesen, D., & Hansen, V. W. (2024). *Kunnskapsoppsummering om barn og unges deltakelse i fritidsaktiviteter. Dimensjoner i deltakelse, barrierer, behov og tiltak.* (2024:4). <https://nva.sikt.no/registration/0198cc6fc9ce-371e3da5-a047-4f12-89cd-db997a471c2b>
- Audunson, R. (2017). *Den nordiske folkebibliotekmodellen: Økt vekt på offentlighet. Bok og Bibliotek*, 83(2), 24-25. <https://www.bokogbibliotek.no/aktuelt/den-nordiske-folkebibliotekmodellen-okt-vekt-pa-offentlighet/199232>
- Eimhjellen, I., Trætteberg, H. S., Mjelde, H., Lindén, T. S., Espegren, A., Guribye, E., & Thau, M. (2023). *Frivillige aktørers roller i områdesatsinger: En empirisk studie av områdesatsinger i Norge.* <https://nva.sikt.no/registration/0198cc770507-57d6ce1a-c734-44b6-8a57-74b4416821a7>
- Erdvik, I. B. & Ervik, R. (2022). *Frivillige organisasjoners arbeid for inkludering av barn og unge: Barrierer, virkemidler og samspill med kommunene i inkluderingsarbeidet.* Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Rapport 2022:2. <https://nva.sikt.no/registration/0198cc42a02b-cea3120e-37b9-4737-bd7a-14498d44c3a4>
- Fladmoe, A., Eimhjellen, I., & Sivesind, K. H. (2024). *Tilbake til normalen? Frivillig engasjement i Norge, 1998-2023.* Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. <https://nva.sikt.no/registration/0198cc6c69f5-33201a14-7dc3-42bb-b0ba-9c5744b3e68a>
- Folkestad, B., Fladmoe, A., Sivesind, K. H. & Eimhjellen, I. (2018). *Endringer i frivillig innsats. Norge i et skandinavisk perspektiv.* <https://nva.sikt.no/registration/0198cc8ed5ed-4eb259f7-03a6-4636-895c-382312e0dae5>
- Grødem, A. S., & Sandbæk, M. L. (2013). *Helt bakerst i køen. Barnefamilier med ustabile boforhold.* (2013:45). Fafo. <https://www.fafo.no/publikasjoner/fafo-rapporter/helt-bakerst-i-koen>
- Haugen, G-M. D., Paulsen, V. & Berg, B. (2015). *En god nabo. Evaluering av Redd Barna sitt arbeid med nylig bosatte familier.* Trondheim: NTNU Samfunnsforskning AS.
- Haraldsvik, M. & Wold, M.F. (2023). *En kartlegging av fritidsklubbfeltets rammevilkår.* Trondheim: NTNU Samfunnsforskning AS.
- Henning Larsen Architects AS, NTNU Samfunnsforskning AS & Sentio Research Norge AS (2022). *En sosiokulturell stedsanalyse av Lademoen.* <https://nva.sikt.no/registration/0198cc72492c-369cde5d-b6ac-47bf-9914-d7fcca96b203>

- Henriksen, I. M., & Tjora, A. (2014). Interaction Pretext: Experiences of Community in the Urban Neighbourhood. *Urban Studies*, 51(10), 2111–2124. <https://doi.org/10.1177/0042098013505891>
- Koizumi, M., & Larsen, H. (2023). Democratic librarianship in the Nordic model. *Journal of Librarianship and Information Science*, 55(1), 208–217. <https://doi.org/10.1177/09610006211069673>
- Oldenburg, R. (1989). *The Great Good Place: Cafes, Coffee Shops, Bookstores, Bars, Hair Salons and Other Hangouts at the Heart of Community*, New York: Marlowe & Company.
- Putnam, R. (2000) *Bowling Alone. The Collapse and Revival of American Community*. New York: Simon & Schuster.
- Rambøll (2021). *Oppfølgingsrapport. Undersøkelse for områdeløft Saupstad-Kolstad*. Hentet fra: <https://www.trondheim.kommune.no/aktuelt/om-kommunen/annet/prosjekter-fra-a-a/omradesatsingene-i-trondheim/saupstad-kolstad/>
- Røe, M. & Bruteig, R. (2025). Foreldrestrategier og oppvekst i utsatte områder (kap. 4) I J. Caspersen, B. Berg, og C. Wendelborg (red). *Oppvekst i ytterkanten. Marginalitet, mestring og mening*. Universitetsforlaget.
- Seland, I., & Andersen, P. L. (2020). Hva kjennetegner ungdom som går på norske fritidsklubber og ungdomshus? *Nordisk tidsskrift for ungdomsforskning*, 1(1), 6–26. <https://doi.org/10.18261/issn.2535-8162-2020-01-02>
- Strømsnes, K., Christensen, D. A., & Eimhjellen, I. (2024). *Frivillig arbeid, livsfase og motivasjon*. 2024:10. <https://hdl.handle.net/11250/3178961>
- Tjora, A. (2018). *Hva er fellesskap?* Oslo: Universitetsforlaget.
- Trondheim kommune (2013). Områdeprogram for Saupstad-Kolstad 2013-2020. url: <https://www.trondheim.kommune.no/globalassets/10-bilder-og-filer/15-prosjekter-og-programmer/omradesatsinger/strategidokument-endelig.pdf>
- Wendelborg, C., & Paulsen, V. (2014). Inkludering i skolen—inkludering på fritida? (kap. 3). I J. Tøssebro & C. Wendelborg (red.), *Oppvekst med funksjonshemming. Familie, livsløp og overganger*. s. 59–78. Gyldendal.

